

vozičkár

telesné postihnutie je pre život handicap, ale nesmie byť výhovorkou

2/2015
december 2015

**ČINNOSŤ
ORGANIZÁCIE
VOZIČKÁROV A SZTP**

SZTP informuje

KROP
**Kompenzačné-zdravotné
Pomôcky**

**SOCIÁLNO PRÁVNÁ
PORADŇA**

PÍŠETE NÁM

ŠANCA

KULTÚRA - ŠPORT

**SPOLOČENSKÝ, INFORMAČNÝ A ZÁBAVNÝ
BULLETIN O KVALITE ŽIVOTA
ŤAŽKO TELESNE POSTIHNUTÝCH A VOZIČKÁROV
PRE VŠETKÝCH ZÁUJEMCOV**

- Je spoločenský informačný a zábavný bulletin o živote telesne a ťažko telesne postihnutých pre všetkých záujemcov.
- Vychádza nepravidelne, podľa možnosti a potreby.
- Ročník XXIII.
- Vydáva Republiková špecifická organizácia SZTP ťažko telesne postihnutých a vozičkárov, A. Hlinku 55, 94901 NITRA.
- Adresa redakcie: Viliam FRANKO, 951 77 Kostolany pod Trábeňom 110, TEL/FAX: 037/6317219; 0905988510; E-mail: franko.viliam@gmail.com; Kontakt na organizáciu: TEL./FAX: 037/7335100; 0905 988510; E-mail: annahomolova@azet.sk, www.vozickari.com;
- Zodpovedný redaktor: Viliam Franko;
- Redakčná rada: Mgr. J. Miho Bc. Jaroslav Sersen Mgr. Sersenová, A. Homolová, B. c. Ladislav Kollár,
- Sadzba a tlač: APRINT, s.r.o., Žiar nad Hronom
- Korektúra: E. Franková.
- Inzercia sa prijíma priamo na adrese organizácie.
- Časopis Vozičkář je nepredajný, zasiela sa členom organizácie a podľa nutnosti každému, kto o časopis požiada.
- Distribúcia: ARES, Banšelova 3988/4, Bratislava

OBSAH

Činnosť SZTP.....	2
Sociálne - právna poradňa.....	10
Píšete nám	17
Šanca	21
Bariéry.....	13
Terchová pre všetkých.....	16
Kraplast s.r.o. Krasňany.....	29
Voľný čas	33
Šport	34

Číslo účtu: SSS Nitra 0031245852/0900
IČO: 35606487
Registrácia časopisu: EV 2863/08

➤ Spomienka na leto. Na snímke V. Franka PhDr. Andrea Janíčková pri bezbariérovom premiestňovaní do bazénu v štúrovskom Vadaši.

Milí priatelia!

Najkrajšie sviatky roka sa opäť blížia, ich príchod môžeme počítať na dni. Radostné, čarovné, bohaté a láskyplné. Iba jedny sviatky v roku majú toľko pozitívnych prívlastkov. Áno, reč je o Vianociach. Na Vianociach sú, podľa môjho názoru, pekné už samotné prípravy na ne. Je to obdobie, keď sa všetci môžeme zapojiť do spoločných prác a skrátiť si tak čas čakania na chvíľu, kedy sa ozve vianočný zvonček. So zvláštnou radosťou pripravujeme darčeky

pre blízkych a priateľov, zamýšľame sa nad tým, ako ich zabalíme.

Vianoce by však nemali byť len o darčekom, ktoré po týždni zapadnú prachom. Najkrajšie sviatky roka by mali byť najmä o spoločnom zdieľaní a nie o umelo vyvolanom pociť, ktorý nám navodzujú všade prítomné reklamy. Myslím, že ich množstvo a intenzita človeka skôr stresuje ako teší. Hoci v dnešnom modernom svete majú tieto sviatky už asi inú podobu, ich poslanie zostáva nezmenené. Majú zbližovať rodiny, ktoré si počas roka nenašli príležitosť na stretnutie.

Nemali by sme zabúdať ani na duchovnú podstatu Vianoc, ktorá sa ukrýva v symbolike narodenia Božieho syna. Jeho príchod hovorí o tom, kto sme a nazna-

čuje, kam smerujeme. Vianoce by teda mali byť obdobím, ktoré nielen veriacim ponúka možnosť zamyslieť sa nad sebou samým a nad udalosťami, ktoré sa počas roka stali.

Pre mňa by Vianoce ani neboli Vianocami keby nám v obývačke nerozvoniaval živý stromček, pri ktorom si rozprávame príbehy, ktoré som už síce veľa krát počula, ale aj tak majú pre mňa svoje čaro. Moja mama spomína na to, ako za svoje prvé stipendium kúpila pre rodinu elektrické sviečky. Otec sa pripojí so spomienkou na Vianoce, keď všetci traja súrodenci dostali jednu kolobežku, o ktorú pod stromčekom zápasili. Ja si zase spomínam na vianočnú sánkovačku s otcom a mojou staršou sestrou, počas ktorej som prišla o dva mliečne zuby.

Vianoce svojim výnimočným vyžarovaním dokážu podľa mňa ľuďom otvárať nielen oči, ale i srdcia a prebúdzajú v nich prirodzenú ľudskú potrebu byť dobrými. Preto práve počas Vianoc je toho ľudského v ovzduší akosi viac a to sa mi veľmi páči. Ukážkou takejto štedrosti a ľudskosti sú napríklad rôzne zbierky na pomoc deťom z detských domovov či na pomoc ľuďom so zdravotným postihnutím. Nie sú to však iba rozličné finančné čiastky, ktoré ľuďom ocitajúcim sa v ťažkých životných situáciách pomáhajú prežiť Vianoce.

Sú tu našťastie i dobrovoľníci, ktorí ochotne pomáhajú iným aj v čase Vianoc. Svojimi návštevami v zdravotníckych aj sociálnych zariadeniach sa snažia rozptýliť pocity smútku a osamelosti, ktoré asi každý človek odlúčený od rodiny v čase najkrajších sviatkov roka prežíva. Aj medzi nami teda ešte stále

žijú ľudia, ktorí vedú nielen prijímať, ale i dávať a stali sa pre iných darom.

Bliži sa čas adventu, keď okolo seba chceme mať sviatočne. Zdobíme si príbytky a predovšetkým sviatočnou výzdobou na oknách prezentujeme okoliu našu radosť z príchodu vianočných sviat-

kov. Chcela by som vám zapriať, aby ste vo chvíli, keď varíte a pečiete sviatočné dobroty našli pokoj a pohodu hlavne vo svojej duši. Nech v nás svetielko porozumenia horí čo najdlhšie lebo je to najkrajší vianočný dar, o ktorý sa môžeme pričiniť my sami.

Zuzana Škarbová

Zmena sídla organizácie

Bezbariérové priestory pre sekretariát

V minulom roku prišlo k zmene sídla nášho sekretariátu organizácie vozičkárov (RŠO SZTP v Nitre). Priestory na L.Okánika sme museli mestu uvoľniť v prospech škôlky. Riešili sa priestory, kde by sme sídlili a nakoniec sme sa presťahovali na štadión TJ Stavbár, Tr. A. Hlinku 55, 949 01 Nitra. Priestory, neboli celkom vyhovujúce. Po nasťahovaní sa vyskytol ešte jeden problém. Žiaľ, v priestoroch nebola doriešená debarierizácia WC. Pre vozičkára je najväčší problém. Po dlhom korešpondovaní so Službytom a v konečnom dôsledku aj s pánom primátorom mesta Nitra sme nakoniec dostali príslub a práce sa mohli začať.

S presťahovaním zariadenia sekretariátu nám pomohla firma Službyt Nitra. Na začiatok bolo treba urobiť nájazdovú rampu a prístup na sekretariát. Túto rampu nám zabezpečila firma SPIG Zvolen.

Vchod na sekretariát organizácie na štadióne Stavbár

Na sekretariáte sme museli riešiť bezbariérové priestory, priestory pre zasadnutie Rady, ďalej riešiť bezbariérové WC a sociálne zariadenie, tiež prívod

Interier kancelárie sekretariátu

Bezbariérové WC

Akreditácia na špecializované poradenstvo. Ohliadka zariadenia organizácie a vykonávania a vedenia spisovnej agendy súvisiacej s odbornou činnosťou pracovníčkami ministerstva práce JUDr. Jana Partlová tajomníčka AK pre oblasť soc. služieb a PhDr. Zdenka Telgárska Ďuricová tajomníčka pre oblasť sociálno-právnej ochrany detí a soc. kurately.

vody a zabudovanie a osadenie dresu. Inštalovali sa zásuvky, vypínače, telefón, internet, počítače, robila sa maľovka, výmena dverí... Robili sme všetko, aby sme prežili. Takmer celý rok trvalo zrealizovanie sťahovania. Nedávno bolo skolaudované parádne bezbariérové sociálne zariadenie a WC, kde boli nainštalované madlá, sprcha a osadené umývadlo pre vozičkárov, ktoré je so sprchou prepojené.

Vďačíme za to pánu primátorovi mesta Nitra doc. Ing. Jozefovi Dvončovi a vedeniu a stavbárom zo Službytu Nitra.

Po náročných prácach murárov sme sa dočkali krásneho výsledku vyhovujúceho potrebám vozičkárov.

Sekretariát organizácie už pracuje naplno, v rámci výzvy predložil projekty na VÚC a Mesto Nitra a MK SR. Ďakujeme mestu Nitra za poskytnuté financie na sociálnu rehabilitáciu pre deti a mládež. Pre organizáciu je veľmi dobre, že sme získali akreditáciu na sociálne špecializované poradenstvo na tri roky, ktorú musíme v tomto roku obnoviť.

Homolová A.

Slovenský zväz telesne postihnutých

Ševčenkova 19, 851 01 Bratislava

Tel./fax: 02/63814478, e-mail: bariery@sztp.sk

Zasadnutie RR SZTP v RZ Toliar Kremnica

Predseda SZTP
Ing. Monika Vráblová

Zasadnutie bolo zahájené predseda SZTP dňa 13.9.2015 v priestoroch rekreačného zariadenia Toliar v Kremnici. Upravený program rokovania bol odsúhlasený.

V úvode pani predsedníčka urobila kontrolu plnenia prijatých uznesení RR SZTP od posledného zasadnutia. Členovia RR SZTP z hore uvedeného materiál obdržali písomne. Z dôvodu odsúhlasenia odpredaja nehnuteľnosti v Košiciach, RR SZTP ruší uznesenie

č. 20/10/2013 a č. 21/10/2013, ktoré bolo zaradené pod samostatný bod. Členovia Rady ďalej poukázali na uznesenia, ktoré sa týkajú OC SZTP Rožňava. Dané uznesenia trvajú a sú záväzné aj pre nižšie organizačné jednotky. Ďalej konštatovali, že zlyháva odovzdávanie informácií z RR SZTP na KR SZTP a z KR SZTP na nižšie organizačné jednotky.

Predseda SZTP informovala členov RR SZTP o rokovaní, ktoré sa uskutočnilo na RC SZTP so záujemcom o kúpu nehnuteľnosti na Narcisovej 20 v Košiciach. Predseda SZTP odporúča odpredaj nehnuteľnosti aj za dohodnutú sumu už aj z toho dôvodu, že nehnuteľnosť sa nedarilo odpredať viac rokov za vyššiu sumu.

Zastupujúci člen RR SZTP pán Miho požiadal o informáciu, koľko finančných prostriedkov dostalo KC SZTP Košice od RC SZTP na rekonštrukciu nehnuteľnos-

ti a aké záväzky má KC SZTP Košice voči RC SZTP. Predseda SZTP pánovi Mihovi prečítala správu o stave sledovaných záväzkov KC SZTP Košice, ktoré spracoval ekonóm SZTP pán Tren-

čík ešte 11.1.2012, takže RR SZTP na tomto zasadnutí odsúhlasila odpredaj nehnuteľnosti na Narcisovej 20 v Košiciach.

Predsedačka RR SZTP ukladá všetkým KR a RSO SZTP zaslať menný zoznam členov KR a RSO SZTP.

SZTP pri príprave alternatívnej správy organizácii osôb so zdravotným postihnutím a ďalších mimovládnych organizácii zastupuje pán PhDr. Grajčár. Prítomným podal informáciu o spracovanej alternatívnej správe, ktorú obdržali v e-forme a písomnej podobe všetci členovia RR SZTP. V diskusii pán Miho sa zaujímal o porovnanie predmetnej správy, ktorú spracovávala vláda a predloženej alternatívnej správy. Pán Grajčár odpovedal, že takéto porovnanie nikto nerobil a alternatívna správa bola limitovaná počtom slov. Pán Miho upozornil, že je dôležité vedieť, ako nás vníma štát a rozdiel medzi jednotlivými správami. Pán Grajčár sa zaviazal, že do 4.č. TP+TP pripraví článok – skrátenú verziu alternatívnej správy ... na 3 – 4 strany. Pani Vizváryová odporúčala napr. na MDOZP namiesto seminára robiť školenie, kde by sme informovali členskú základňu aj o týchto dôležitých dokumentoch.

Ďalej nasledovala rozprava o návrhu zákona o komisárovi pre ZTP. Členovia RR SZTP v rozpra-

ve vyslovili podporu kandidátke o komisárovi pre zdravotne postihnutých pani Mgr. Brichtovej.

Informácia správcu pobytového zariadenia SZTP RELAX Štúrovo o doterajšom využití zariadenia.

Zmena účelu pobytového zariadenia Relax Štúrovo bola podaná na stavebný úrad v Nových Zámkoch. Zatiaľ zmena nie je doriešená. Správca pobytového zariadenia informoval prítomných o jednotlivých krokoch. Ďalej predsedníčka SZTP prečítala prítomným správu o hospodárení pobytového zariadenia, ktorú spracoval správca zariadenia pán Matiašovský dňa 7.9.2015. Pán Trenčík informoval, že účtovníctvo je spracované do konca 08/2015. Z roku 2014 bolo účtovníctvo opravené a chyby odstránené. Ďalej predsedníčka SZTP prečítala anonymný list, v ktorom boli uvedené pripomienky k ubytovaniu v zariadení Relax Štúrovo. V diskusii predsedníčka KR SZTP Bratislava p. Trenčíko-

vá uviedla, že tiež mala telefonát, ktorý sa týkal pripomienok k ubytovaniu. Pani Vizváryová, predsedníčka RKK chcela vedieť, koľkokrát zasadala v zariadení Správna rada a ako ho kontroluje. Správna rada zasadá min. 1x ročne a to vždy pred samotným zasadnutím RR SZTP a vykonanou kontrolou RKK v samotnom zariadení. Pani Antalová poukázala, že zariadenie nie je v súčasnej dobe zabezpečené proti krádeži. V závere diskusii predsedníčka SZTP dala na zváženie, či za finančnú odmenu, ktorú správca s manželkou dostáva, bude robiť naďalej alebo ubytovacie zariadenie v Štúrove zanikne.

Predsedačka SZTP podala členom RR SZTP informáciu, že o konanie MDOZP a Zjazdu prejavilo záujem OC SZTP Trebišov. Termín konania bol stanovený na 14. – 16.7.2016 v Strednej odbornej škole, kde by bolo aj ubytovanie a stravovanie. Záštitu nad MDOZP prevzal primátor mesta Trebišov. Rozpočet je urobený pre cca 120 účastníkov s tým, že účastnícky príspevok by bol 32,- €/účastník.

RR SZTP schválila miesto a termín konania MDOZP 2016 a Zjazdu SZTP v Trebišove v čase 14. – 16.7.2016 v priestoroch Strednej odbornej školy v Trebišove.

Ďalej RR SZTP ukladá služobné motorové vozidlo odpredať prostredníctvom autobazáru. V prípade, že sa to nepodarí, odpredaj zabezpečí RC SZTP do konca roku 2015.

Máme komisárku pre osoby so zdravotným postihnutím

Došlo k dlho očakávanému momentu a dočkali sa aj osoby so zdravotným postihnutím svojho „ombudsmana“, presnejšie povedané, komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím. Ako sa to stalo a čo je dobré vedieť o tomto fakte, o tom vám niečo viac povie článok nižšie.

Fakty o vzniku zákona

Národná rada Slovenskej republiky 25. júna 2015 schválila zákon č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so

zdravotným postihnutím. Zákon nadobudol účinnosť 1. septembra 2015. Vznikol tým právny rámec pre riešenie inštitucionálneho zabezpečenia verejnej ochrany práv detí a verejnej ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím.

Prijatím tohto zákona a voľbou komisára pre deti a pre osoby so zdravotným postihnutím Slovenská republika spĺňa záväzky vyplývajúce z medzinárodných dohovorov Organizácie spojených národov a to Dohovoru OSN o právach dieťaťa a Dohovoru OSN o právach osôb so zdra-

votným postihnutím a ich opčných protokolov.

Čo sa dialo po prijatí zákona

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky svojim rozhodnutím určil výbor, ktorému mohli podať poslanci Národnej rady návrhy na kandidátov na komisárov. Príslušným výborom sa stal Výbor NR SR pre ľudské práva a národnostné menšiny.

V lehote určenej rozhodnutím predsedu národnej rady do 23. októbra 2015 podali poslanci

národnej rady príslušnému výboru 4 návrhy na kandidáta na komisára pre deti a 2 návrhy na kandidáta na komisára pre osoby so zdravotným postihnutím.

Navrhovaný komisár musí spĺňať zákonom presne stanovené kritériá a pri tvorbe návrhu zákona podarilo sa presadiť, aby boli kandidáti na komisára akceptované reprezentatívnymi organizáciami. Akceptácia reprezentatívnymi organizáciami sa preukazuje podporným stanoviskom najmenej piatich ob-

čianskych združení alebo neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, ktoré majú predmet činnosti v oblasti presadzovania a ochrany práv detí, resp. presadzovania a ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím a pôsobia najmenej päť rokov v tejto oblasti.

Ide o veľmi dôležitú podmienku, bez ktorej žiadny kandidát nemá šancu byť navrhnutý poslancom Národnej rady SR, respektíve príslušný výbor pri kontrole predložených dokumentov by kandidáta vylúčil z voľby. Overovanie predložených dokumentov sa konalo na zasadnutí príslušného výboru 4. novembra 2015, kedy svojim uznesením konštatoval, že navrhnutí kandidáti spĺnia podmienky voľiteľnosti.

Kandidáti na komisára pre deti: Natália Blahová, Ondrej Gallo, Jozef Mikloško a Viera Tomanová

Kandidáti na komisára pre osoby so zdravotným postihnutím: Lýdia Brichtová a Zuzana Stavrovská

Predstavenie kandidátov na komisára pre deti:

Mgr. Natália Blahová, rok narodenia: 1974, bydlisko: Zavar

Navrhovateľ: Lucia Nicholsonová a ďalší 7 poslanci NR SR

Podporné stanovisko 5 reprezentatívnych organizácií (Združenie Det-ský smiech; Detské centrum Slovensko; OZ Šanca pre nechcených; OZ Asociácia náhradných rodín; OZ Asociácia super-

vízorov a sociálnych poradcov)

Mgr. Ondrej Gallo, rok narodenia: 1981, bydlisko: Bratislava

Navrhovateľ: Rudolf Chmel

Podporné stanovisko 5 reprezentatívnych organizácií (Liga za ľudské práva, o. z.; Centrum Slniečko, n. o.; OZ Návrst; OZ Náruč – Pomoc deťom v kríze; OZ Prima)

Prof. MUDr. Jozef Mikloško, PhD., rok narodenia: 1969, bydlisko: Svätý Jur

Navrhovateľ: Pavol Hrušovský

Podporné stanovisko 46 reprezentatívnych organizácií (Áno pre život n. o.; ARABESKA Slovenská spoločnosť pre rozvoj špeciálnej gymnastiky, športu a tanca mentálne postihnutých; Asociácia rodín a rodinných spo-

čenstiev na Slovensku; Asociácia rodinných sudcov; OZ Brána do života – detský domov; Centrum pomoci pre rodinu; Centrum pre rodinu – Pezinok; Centrum pre rodinu – Nitra; Deti ulice; OZ Dobrota sv. Alžbety; Dobrý Pastier n. o.; Dom svätej Alžbety, krízové stredisko pre deti a osamelých rodičov, n. o.; OZ Domov – Dúha; Dorka, n. o.; Drahuška a my... o. z.; OZ eMKLub; eRko – HKSD, o. z.; Familiae Locum – Rodinkovo n. o.; Združenie FEMAN; Fond Pipi Dlhej Pančuchy; Fórum riaditeľov a zamestnancov detských domovov Slovenskej republiky; OZ Horúci tím; Ideálna mládežnícka aktivita; Inštitút Krista Veľkňaza; ISTOTA n. o.; Klub mnohodetných rodín; Laura, združenie mladých; OZ Maják nádeje; mini-BODKA; OZ Nádej de-

ťom; Národné centrum pre rovnosť príležitostí, n. o.; OZ Otcovo srdce; OZ Palčekovia; OZ Priateľia Detského centra; RELEVANT n. o.; OZ Rómska duša – Romani vodži; Slovenský skauting, o. z.; OZ Spoločenstvo v službe novej evanjelizácie; Spoločenstvo evanjelickej mládeže; Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar; Spoločnosť priateľov detí, mládeže a rodín; Šanca pre nechcených; OZ Za dôstojný život; Združenie cez deti k rodine; Združenie Džippen – Život; Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže

Ing. Viera Tomanová, PhD., rok narodenia: 1948, bydlisko: Bratislava

Navrhovateľ: poslankyňa Jana Laššáková

ako predsedníčka poslaneckého klubu SMER-DS

Podporné stanovisko 14 reprezentatívnych organizácií (Stála konferencia organizácií III. sektora Slovenskej republiky; Národný inštitút rozvoja práce a sociálnej komunikácie, o. z.; O. z. Ženy bez národnostného rozdielu a farby; Za emancipáciu a integráciu Rómov o. z.; Rada mimovládnych organizácií rómskych komunít, o. z.; Alexu združenie na pomoc deťom a prírode; O. z. Savore; Pomoc občanom v núdzi o. z.; Združenie Nádej na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Poprade; Detské kočovné divadlo DRaK, o. z.; OZ Triáda; OZ Hniezdo, Klub náhradných rodín; OZ Korene; KORÁLKY - občianske združenie na pomoc deťom so špeciálnymi potrebami;)

Predstavenie kandidátky na komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím:

Mgr. Lýdia Brichtová, PhD., rok narodenia: 1952, Bydlisko: Bratislava

Navrhovateľ: Rudolf Chmel, Lucia Nicholsonová, Monika Gibalová, Igor Hraško a ďalší 30 poslanci NR SR

Podporné stanovisko 19 reprezentatívnych organizácií: Liga proti reumatizmu, o. z.; Slovenský zväz telesne postihnutých; Liga za duševné zdravie, o. z.; Zväz postihnutých civilizačnými chorobami v SR; Košická organizácia vo-

zičkárov – Nezávislý život, o. z.; OZ Spoločnosť na pomoc osobám s autizmom Banská Bystrica; Spoločnosť Parkinson Slovensko, o. z.; Slovenský zväz sclerosis multiplex; Centrum samostatného života, n. o.; Organizácia muskulárnych dystrofií v SR, o. z. Združenie pre duševné zdravie – INTEGRA, o. z.; Združenie občanov postihnutých epilepsiou „Aura“; Detský klub zdravotne postihnutých detí a mládeže v Košiciach, o. z.; Asociácia Marfanovho syndrómu, o. z.; Spoločnosť dialyzovaných a transplantovaných, o. z.; ZOM Prešov, o. z.; OZ Úsmev pri Rehabilitačnom stredisku v Lipanoch; OZ SANARE na podporu duševného zdravia; Slovenská abilympijská asociácia, o. z.

JUDr. Zuzana Stavrovská, rok narodenia: 1962, Bydlisko: Bratislava

Navrhovateľ: Jana Lašáková ako predsedníčka Klubu poslancov za SMER – SD

Podporné stanovisko 9 reprezentatívnych organizácií: Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska; Otvorme dvere, otvorme srdcia o. z.; Spoločnosť na pomoc osobám s autizmom; Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Slovenskej republike; Asociácia Nepočujúcich Slovenska; Myslím - centrum kultúry Nepočujúcich; Spoločnosť psoriatikov a atopikov SR; Asociácia na ochranu práv pacientov SR; Spoločnosť Downovho syndrómu na Slovensku.

Voľba sa uskutočnila

na novembrovej schôdzi NR SR.

Komisárkou pre deti bol/a zvolená:

Komisárkou pre osoby so zdravotným postihnutím bola zvolená:

Keby mená komisárov do uzávierky neboli známe, tak:

Poslanci NR SR, v čase redakčnej uzávierky, o komisároch ešte nehlasovali.

Význam úradu komisára

Z pohľadu osôb so zdravotným postihnutím je dôležitý tak úrad komisára pre deti, ako aj úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím.

Komisár pre deti – mandát komisára pre deti je postavený tak, aby sa naň mohla vo veci práv dieťaťa obrátiť ktorákoľvek osoba – fyzická alebo právnická. Používa sa vymedzenie z Dohovoru o právach dieťaťa v článku 1 – *t.j. za dieťa sa považuje každá ľudská bytosť mladšia než 18 rokov, ak podľa právneho poriadku, ktorý sa vzťahuje na dieťa, nie je dospelosť dosiahnutá skôr*. Vzhľadom na skutočnosť, že dieťa nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, je zabezpečené právo dieťaťa (ale aj plnoletej fyzickej osoby, ktorá nie je spôsobilá na právne úkony v plnom rozsahu), obrátiť sa na komisára samo alebo prostredníctvom inej osoby, a to aj bez vedomia osôb zodpovedných za dieťa. Zákon je zároveň formulovaný tak (postup pri vybavovaní podnetu § 22 ods. 2), aby spôsob akým sa die-

ťa môže na komisára obrátiť bol čo najširší (osobne, písomne, telefaxom alebo elektronickými prostriedkami).

Pôsobnosť komisára je navrhnutá tak, aby vykonával svoje oprávnenia smerom ku konkrétnym prípadom, v ktorých je potrebné posúdiť dodržiavanie práv dieťaťa (resp. skupiny detí) a nájsť účinné prostriedky nápravy, ako aj sledovať stav a vývoj v uplatňovaní práv dieťaťa všeobecne (napr. primeranosť a efektívnosť čiastkových politík, právnych predpisov), buď na základe podnetu alebo z vlastnej iniciatívy. Úlohou komisára je tiež zabezpečiť, aby boli vyjadrované a vypočuté názory detí v otázkach týkajúcich sa ich ľudských práv, t.j. má plniť úlohu hlasu - hovorcu detí v spoločnosti. K úlohám komisára patria aj aktivity na podporu dodržiavania práv dieťaťa a na zvyšovanie povedomia o právach dieťaťa.

Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím – ustanovenia zákona vymedzujú zameralenie činnosti komisára pre osoby so zdravotným postihnutím na oblasť práv, ktoré sú osobe so zdravotným postihnutím priznané medzinárodnými dohovormi, ktorými sú Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a opčný protokol. Zároveň návrh ustanovenia upravuje, že na komisára sa môže obrátiť plnoletá fyzická osoba, ktorej spôsobilosť na právne úkony nebola obmedzená, ako aj fyzická osoba, ktorá nemá spôsobilosť na právne úko-

ny v plnom rozsahu, alebo ktorá bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony a to aj bez vedomia svojho zákonného zástupcu, sama alebo prostredníctvom inej osoby. Dieťa má právo obrátiť sa na komisára pre osoby so zdravotným postihnutím rovnako ako na komisára pre deti.

Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím posudzuje a monitoruje dodržiavanie práv osôb so zdravotným postihnutím, presadzoval záujmy osôb so zdravotným postihnutím v spoločnosti a organizuje aktivity na podporu dodržiavania práv osôb so zdravotným postihnutím a na zvyšovanie povedomia o právach osôb so zdravotným postihnutím, pričom disponuje širokými oprávneniami podľa ods. 2, ktorými svoju kompetenciu naplňa.

Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím môže pri vybavovaní podnetu, ale tiež pri postupe z vlastnej iniciatívy požadovať od subjektov (§ 9) informácie a údaje na účely posúdenia dodržiavania práv osôb so zdravotným postihnutím ako aj na účely monitorovania dodržiavania týchto práv. Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím je oprávnený požadovať k výsledkom posúdenia stanoviská a prijatie opatrení, ak výsledkom posúdenia alebo monitorovacej činnosti bolo zistené porušenie alebo ohrozenie práv osoby so zdravotným postihnutím, ako aj navrhovať prostriedky nápravy týmto subjektom.

Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím

má právo na osobný rozhovor s osobou so zdravotným postihnutím držanou v niektorom z miest určených na zaistenie osôb pozbavených osobnej slobody alebo osôb, ktorých osobná sloboda je obmedzená alebo v miestach, kde sa vykonáva detencia, ústav-

ná starostlivosť, výchovné opatrenie, predbežné opatrenie. Osobný rozhovor môže uskutočniť aj bez prítomnosti tretej osoby.

Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím má oprávnenie predkladať oznámenia v mene osoby so zdravotným postihnutím alebo osôb so zdravotným postihnutím podľa Opčného protokolu k Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, v prípade, ak sa vyčerpali všetky dostupné vnútroštátne opravné prostriedky; to neplatí v prípade, ak sa uplatňovanie opravných prostriedkov bezdôvodne predlžuje,

alebo ak je nepravdepodobné.

Dôležité je, že zákon osobitne upravuje výlučné oprávnenie komisára pre osoby so zdravotným postihnutím hovoriť aj bez prítomnosti tretej osoby s osobou so zdravotným postihnutím v kolúznežnej väzbe.

natívna komunikácia ako aj ďalšie prístupné prostriedky, spôsoby a formy komunikácie, pričom náklady spojené napr. s tlmočeným znáša úrad komisára.

Podnetom sa možno obrátiť na komisára písomne alebo ústne osobne do zápisnice alebo telefaxom alebo elektronickými prostriedkami. Podnet, ktorým sa osoba obracia na komisára a korešpondencia súvisiaca s podnetom nebude podliehať úradnej kontrole.

Z ústneho podnetu sa za účelom jeho objektivizácie vyhotovuje (po vysvetlení dôvodov jeho vyhotovenia a ďalšieho využitia) zvukový záznam alebo obrazovo-zvukový záznam. Na takto vyhotovený záznam sa nevzťahuje zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov a takýto záznam bude možné sprístupniť iba súdu a orgánom činným v trestnom konaní a to na ich žiadosť.

Máme teda vlastného ochrancu práv a teraz je len na nás, ako využijeme túto možnosť v prospech riešenie pretrvávajúcich problémov v živote osôb so zdravotným postihnutím. **TK**

Článok je spracovaný na základe dôvodovej správy k návrhu zákona o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a materiálov dostupných na www.nrsr.sk

Jedinečná neurorehabilitácia pre deti a dospelých

Výnimočnosť terapie v ADELI Medical Center spočíva v intenzite a individuálnosti liečebného programu. Dĺžka rehabilitačného pobytu je od 2 do 4 týždňov, trvá 6 dní v týždni, 5 - 6 hodín denne. Pacientovi sa venujú, s ohľadom na jeho zdravotný stav a vek, viacerí špecialisti súčasne a program rehabilitácií je prispôsobený každému pacientovi.

ADELI Medical Center

je renomované medzinárodné rehabilitačné centrum pre liečbu detí a dospelých s poškodeniami centrálného nervového systému (detská mozgová obrna, mozgová porážka, mozgovo-lebečná trauma). Svoju činnosť začalo v roku 2004 a sídli v Piešťanoch.

Dnes patrí s viac ako 200 kvalifikovanými a skúsenými pracovníkmi k popredným inštitútom v oblastiach neurológia, liečebná rehabilitácia, fyzioterapia, reumatológia, balneológia, klinická logopédia a intenzívna medicína nielen na Slovensku, ale aj v Európe. Ročne sa tu rehabilituje viac ako 1200 pacientov z celého sveta.

ADELI BabyMed

ADELI Medical Center je jedným z prvých rehabilitačných centier na Slovensku, ktoré sa formou ranej rehabilitácie v programe ADELI BabyMed venuje tzv. rizikovým deťom.

Ide o deti vo veku od 6 mesiacov do 2,5 roka, ktorých matky mali problémy počas tehotenstva alebo pri pôrode alebo dieťa zaznamenáva odchýlky, či zaostávanie od normálneho vývoja.

Ranou rehabilitáciou sa dajú mnohé postihnutia buď výrazne alebo aspoň čiastočne zmierniť a tak aj rizikové dieťa dostáva reálnu šancu priblížiť sa čo najviac svojim zdravým vrstovníkom.

Hyperbarická oxygenoterapia

V roku 2011 vzniklo pri ADELI Medical Centre centrum hyperbarickej oxygenoterapie OXYMED. 12-miestna hyperbarická komora je jednou z najmodernejších hyperbarických komôr na Slovensku a umožňuje absolvovať modernú liečebnú metódu vdychovania 100% medicínskeho kyslíka za podmienok zvýšeného tlaku. Vďaka kombinácii hyperbarickej oxygenoterapie a intenzívnej rehabilitácie sa darí dosahovať vynikajúce výsledky. Terapia je vhodná takmer pre všetkých pacientov ADELI, tak deti, ako i dospelých, po úrazoch mozgu, cievnych príhodách, ako i pre pacientov s apalickým syndrómom (bdelá kóma) v štádiu remisie.

Cieľom rehabilitačného programu je pomôcť pacientom v čo najväčšej miere zvýšiť úroveň kvality ich života - zlepšiť pohyb, chôdzu, reč a tak uľahčiť život aj ich blízkym.

V prípade detskej neurorehabilitácie je primárnym cieľom zabrániť budúcemu ťažkému postihnutiu a podporiť čo možno najnormálnejší fyziologický vývoj dieťaťa.

U dospelých pacientov ide predovšetkým o dosiahnutie čo najväčšej možnej miery nezávislosti od svojich príbuzných, a v ideálnom prípade, aj o ich opätovné zaradenie sa do rodinného, spoločenského, prípadne i pracovného života.

Hlboká 45, 921 01 Piešťany, Slovenská republika
Tel.: +421 33 79 15 900, Fax: +421 33 77 18 108
E-mail: info@adeli-center.com

adeli-center.com | babymed.sk | oxymed.sk | nadaciaadeli.sk

§ SOCIÁLNO - PRÁVNÁ PORADŇA

Prevoz pacientov v rámci Bratislavy

Dozvedeli sme sa o existencii záchranej zdravotnej služby Blue Star Emergency s.r.o., ktorá poskytuje svoje služby NON STOP v rámci Bratislavy a okolia. Táto záchranná zdravotná a dopravná služba poskytuje:

- Prevozy pacientov (Bratislava - 0,86 €/km, mimo Bratislavy - 1,13 €/km),
- prevážovanie rán,
- podávanie injekcií a infúzií,
- kompletne laboratórne vyšetrenia
- CRP vyšetrenia,
- 12 zvodové EKG vyšetrenia,
- zabezpečovanie kultúrnych a športových podujatí

Viac informácií môžete získať na office@bs-emergency.sk alebo NON STOP na čísle 0421 911 850 983

Výbor pre osoby so zdravotným postihnutím

Výbor pre osoby so zdravotným postihnutím Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť plní úlohy s cieľom **zvýšiť úroveň podpory, ochrany a dodržiavania práv osôb so zdravotným postihnutím.**

Výbor spolupracuje s

- ministerstvami a inými ústrednými orgánmi štátnej správy,
- orgánmi miestnej a regionálnej samosprávy,
- mimovládny organizáciami,
- vedeckými pracoviskami a akademickými inštitúciami v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím.

Výbor podnecuje výskum, rozširovanie a efektívnu výmenu informácií a štatistických informácií v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím.

Výbor priebežne sleduje a vyhodnocuje plnenie **Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím.** Hodnotenie predkladá rade a podieľa sa na vypracúvaní návrhov správ pre kontrolné mechanizmy medzinárodných zmlúv o ľudských právach, najmä Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Sekretariát výboru

Sekretariát výboru je **výkonným orgánom výboru**, ktorý plní úlohy spojené s organizačným, personál-

ným a administratívno-technickým zabezpečovaním činnosti výboru.

V súlade s poslaním výboru zabezpečuje na zasadnutiach výboru tlmočenie do posunkovej reči pre osoby so sluchovým postihnutím a to, aby podklady na rokovanie výboru boli dodávané v prístupných elektronických formátoch pre osoby so zrakovým postihnutím.

Kontakt

PhDr. Mária Homolová

tajomníčka Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím

Spoločný sekretariát výborov

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Špitálska 4,6,8

816 43 Bratislava

e-mail.: maria.homolova@employment.gov.sk

Tel: +421- 2 - 2046 3156

Mobil: +421 - 908 742 401

Pevná suma zvýšenia dôchodku

295 OPATRENIE

Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky z 22. októbra 2014, ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2015 Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky podľa § 82 ods. 12 písm. a) a § 89 ods. 10 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§1

Pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky v roku 2015 sa ustanovuje takto:

- a) 5,20 eura, ak ide o starobný dôchodok,
- b) 1,60 eura, ak ide o starobný dôchodok vyplácaný v sume jednej polovice,
- c) 5,30 eura, ak ide o predčasný starobný dôchodok,
- d) 1,90 eura, ak ide o predčasný starobný dôchodok vyplácaný v sume jednej polovice,
- e) 4,60 eura, ak ide o invalidný dôchodok priznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, invalidný dôchodok podľa

- § 266 zákona a sociálny dôchodok,
- f) 1,70 eura, ak ide o invalidný dôchodok priznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % vyplácaný v sume jednej polovice a invalidný dôchodok podľa § 266 zákona vyplácaný v sume jednej polovice,
 - g) 2,70 eura, ak ide o invalidný dôchodok priznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť najviac o 70 %,
 - h) 1,10 eura, ak ide o invalidný dôchodok priznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť najviac o 70 % vyplácaný v sume jednej polovice,
 - i) 3,40 eura, ak ide o vdovský dôchodok a vdovecký dôchodok,
 - j) 1,50 eura, ak ide o vdovský dôchodok vylácaný v sume jednej polovice a vdovecký dôchodok vyplácaný v sume jednej polovice,
 - k) 1,80 eura, ak ide o sirotsky dôchodok,
 - l) 0,90 eura, ak ide o sirotsky dôchodok vyplácaný v sume jednej polovice.

§2

Percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2015 je 1,32 %.

Toto opatrenie nadobúda účinnosť 1. januára 2015

Peňažné príspevky

Štát podporuje sociálne začlenenie osôb s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti tým, že im **poskytuje pomoc vo forme jednorázových a opakovaných peňažných príspevkov** na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia.

Na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia sa poskytujú:

- peňažný príspevok na osobnú asistenciu.
- peňažný príspevok na kúpu, výcvik používania a úpravu pomôcky.
- peňažný príspevok na opravu pomôcky.
- peňažný príspevok na kúpu zdvíhacieho zariadenia.
- peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla.
- peňažný príspevok na úpravu osobného motorového vozidla.
- peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže.
- peňažný príspevok na prepravu.
- peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov.
- peňažný príspevok na opatrovanie.

Aktivity NROZP realizované v SR a v zahraničí

Systematicky pripomienkujeme legislatívne návrhy týkajúce sa občanov so zdravotným postihnutím (ďalej OZP) a ich integrácie do spoločnosti, predkladáme vlastné návrhy, zúčastňujeme sa na príprave legislatívnych návrhov a na rozporových konaniach.

Rokujeme a spolupracujeme so zástupcami štátnej správy, samosprávy na zlepšení postavenia občanov so zdravotným postihnutím, na účinnej implementácii platnej legislatívy a na predchádzaní nedorozumeniam a diskriminácii pri jej uplatňovaní

Organizujeme odborné prednášky, konferencie, rokovania a workshopy pre členské organizácie NROZP v SR, realizujeme projekty na zlepšenie spolupráce štátnej správy a samosprávy na úrovni regiónov a miest.

Prostredníctvom rôznych projektov sa snažíme zvyšovať kvalitu života: zabezpečením informovanosti OZP, zamestnávateľov, rodinných príslušníkov OZP, neformálnym vzdelávaním zameraným na zvýšenie zamestnanosti OZP, v orientácii v legislatíve zameranej na zamestnávanie, akceptáciu zdravotne postihnutých osôb v spoločnosti ako jej rovnocenných členov.

Vydávame poradensky zamerané publikácie pre občanov so zdravotným postihnutím, pre ich príbuzných, pre zamestnávateľov a verejnosť, publikujeme výsledky prieskumov o situácii ľudí so zdravotným postihnutím.

Pravidelne sa zúčastňujeme zasadnutí a spolupracujeme s predstaviteľmi európskych a sve-

tových organizácií občanov so zdravotným postihnutím. Predseda NROZP v SR Branislav Majmoka je členom predsedníctva EDF. Zúčastňujeme sa na ovplyvňovaní postojov európskych inštitúcií a tvorby európskej legislatívy a prenášame skúsenosti z krajín Európskej únie k nám.

Participujeme na medzinárodných projektoch, ktorých cieľom je zvýšenie povedomia o problematike zdravotného postihnutia. Už viac rokov pracujeme ako dobrovoľníci na projekte Za rovnoprávnosť – proti diskrimináciám, v ktorom sú zapojené organizácie zaoberajúce sa nediskrimináciou z rôznych krajín EÚ a zo Slovenska.

Na požiadanie jednotlivých direktoriátov EÚ a EDF predkladáme informačné materiály o situá-

cii osôb so zdravotným postihnutím na Slovensku.

Informujeme o smerniciach EÚ týkajúcich sa občanov so zdravotným postihnutím, sledujeme ich implementáciu na Sloven-

sku a aj napomáhame jej uplatňovaniu.

Zapájame sa do spoločných aktivít národných organizácií zdravotne postihnutých v Európskej únii, ktoré väčšinou koordinuje Európske fórum zdra-

votného postihnutia so sídlom v Bruseli.

Od roku 2007 je to kampaň 1milión4disability, ktorej cieľom je prijatie samostatnej smernice EÚ o nediskriminácie z dôvodu zdravotného postihnutia.

Spolupráca MNO pri účasti na implementácii a monitoringu Uplatňovania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím

Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR realizuje v období jún – december s finančnou podporou Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR projekt s názvom Podpora spolupráce MNO pri účasti na implementácii a monitoringu uplatňovania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Od ratifikácie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím uplynulo už 5 rokov. Vláda takmer pred dvoma rokmi schválila Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020, ktorého hodnotením a aktualizáciou sa bude zaoberať v roku 2016. Osoby so zdravotným postihnutím často považujú ich uplatňovanie v praxi za pomalé a nerovnomerné. Aby sa dalo uplatňovanie Dohovoru a plnenie Národného programu objektívne zhodnotiť, je potrebné poznať súvisiace názory, potreby, predstavy a postoje samotných osôb so zdravotným postihnutím. Náš projekt sa zameriava na zmapovanie názorov osôb so zdravotným postihnutím, ktoré zastupujú ich organizácie odrážajúce rôznorodosť tejto skupiny. Spomínané názory sa budú následne konfrontovať v spolupráci s ľudsko-právnymi a ďalšími organizáciami.

Cieľom projektu je zároveň účinnejšie presadzovanie, podpora a ochrana ľudských práv a slobôd osôb so zdravotným postihnutím. Tento cieľ máme v úmysle dosiahnuť tak, že zmapujeme názory a predstavy osôb so zdravotným postihnutím o uplatňovaní Dohovoru a Národného programu a urobíme ich analýzu. Chceme sa zamerať aj na zvýšenie informovanosti osôb so zdravotným postihnutím, pokiaľ ide o poznanie ich práv a povinností. Radi

by sme vo väčšej miere prispeli aj k rozvoju spolupráce a partnerstva organizácií osôb so zdravotným postihnutím a organizácií a inštitúcií vykonávajúcich činnosť v oblasti ľudských práv a slobôd.

Expertná skupina odborníkov a praktikov pripraví podklady pre štyri okrúhle stoly. Prediskutujú sa na nich vybrané skupiny práv a spôsoby, ako ich účinne uplatňovať. Následne expertná skupina dopracuje odporúčania okrúhlych stolov a tie sa stanú podkladmi pre záverečnú konferenciu. Okrem diskusie o odporúčaniach okrúhlych stolov sa na konferencii bude hovoriť aj o vybraných aktuálnych témach z oblasti podpory a uplatňovania práv osôb so zdravotným postihnutím, o hodnotení a rozvoji spolupráce partnerov a o námetoch na zlepšenie podmienok účasti osôb so zdravotným postihnutím a ich organizácií na riešení ich problémov a na verejných politikách.

Projekt vyústi do napísania záverečnej správy obsahujúcej hodnotenie situácie a odporúčania v oblasti podpory a uplatňovania práv osôb so zdravotným postihnutím.

Jedným z podkladových materiálov projektu je alternatívna správa predložená Národnou radou občanov so zdravotným postihnutím v SR Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím a súbor otázok, ktorý predložil tento výbor vláde SR.

Kontakt:

Branislav Mamojka
Predseda NROZP
Email: mamojka@nrozp.sk

Michaela Hajduková
Manažérka projektu
E-mail: michaela.hajdukova@gmail.com

BARIÉRY

Pošty veru nie sú priateľské k imobilným

• Len 362 pobočiek pošty má priamy vstup

Zdravý človek v takom prípade rieši prakticky len jeden problém – kedy bude mať čas na poštu zájsť. Imobilný si musí položiť ešte jednu otázku navyše – dostanem sa na poštu s vozíkom? Slovenská prax je totiž taká, že napriek mnohým, aj medzinárodným právnym normám, ktoré sme sa zaviazali na Slovensku dodržiavať, hendikepovaný človek často nemá zabezpečený bezbariérový vstup tam, kde by sa mal bez problémov dostať.

“Slovenská pošta má svoje pracoviská v 1 658 objektoch, ktoré sú v 1 419 obciach. Pri takomto počte je finančne veľmi náročné riešiť bezbariérové prístupy do všetkých pobočiek,” uviedla pre portál vozickar.sk Stanislava Pondelová, hovorkyňa Slovenskej pošty.

Dodala, že 362 pôst je s priamym vstupom, na 125 poštách je bezbariérový prístup zabezpečený šikmými rampami a 17 pôst má hydraulické rampy alebo výťah.

Slovenská pošta, ako uviedla hovorkyňa, samozrejme má výraz-

ný záujem, aby mali hendikepovaní klienti vstupy na pošty bez bariér. Nie všade sa to dá vzhľadom k zložitým technickým riešeniam zabezpečiť.

“Preto máme v takýchto prevádzkach špeciálny režim kontaktu s telesne hendikepovaným – zvonček alebo telefónne číslo uvedené na tabuľke pri vstupe do budovy, aby imobilný klient mohol privolať pracovníka pošty, ktorý ho príde ochotne obslúžiť,” uviedla S. Pondelová.

• Schodiskové plošiny pre pošty nie sú všeliekom

Niektorí aktivisti upozorňujúci na bariéry pre telesne hendikepovaných takého opatrenia považujú za nedostatočné a nedôstojné. Navrhujú, aby v takýchto prípadoch tam, kde to je možné, sa bariéry odstraňovali použitím zvislých či schodiskových plošín, výťahov. Odborníci však poukazujú na to, že tieto technické zariadenia nemusia vždy problém bariér kom-

plexne vyriešiť. Na mnohých poštách totiž nestačí vybudovať bezbariérový vstup do budovy. Stavebne vytvoriť bezbariérové priestory v samotnej budove môže byť rovnako technicky a finančne náročné.

Druhým problémom je obsluha takýchto technických zariadení, ktoré sú prakticky na ulici. Aby neboli ničené, zneužívané hlavne deťmi na hranie, musia sa zamykať. No ak má imobilný klient privolať pracovníka pošty, aby mu plošinu odomkol, tak ho pri dverách môže rovno aj “obslúžiť”. Inak by bola vnímaná požiadavka na širšie využívanie schodiskových plošín, keby sa Slovensko, tak ako všetky okolité krajiny, aktívne zapojilo do projektu Euroklúč, ktorý štátne orgány prakticky ignorujú.

• Efektívnejšie sú rekonštrukcie

Slovenská pošta preto za istejšie považuje postupné odstraňovanie bariér realizovaním stavebných úprav. Tohto roku pribudli bezbarié-

rové vstupy do pôšt v Pukanci, Trnave a v Žiline.

“Po rekonštrukcii sme otvorili pošty s priamym vstupom v Mosťe pri Bratislave, Považskej Bystrici.

V obchodných centrách sme otvorili pošty s priamym vstupom v Euroveí Bratislava a v Optime v Košiciach,” uviedla S. S. Pondelová.

Dodala, že v súčasnosti rekon-

štruujú poštu v Klokočovi pri Čadci, ktorá bude mať bezbariérovú rampu, ako aj v Novej Bystrici s priamym vstupom.

(j.szabo@vozickar.sk)

Nekonečný príbeh J. Žitňanskej pokračuje

LEGISLATÍVA

V ostatných mesiacoch sme svedkami viacerých snáh o zmenu Zákona 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia. Najbúrlivejšiu diskusiu vyvolala snaha občanov podporovaná poslankyňou Európskeho parlamentu Janou Žitňanskou, podpredsedníčkou skupiny pre práva osôb so zdravotným postihnutím a zároveň podpredsedníčkou politického hnutia Nova, o zmenu spomínaného zákona, ktorou by sa vyňali dary od fyzických a právnických osôb z príjmov ťažko zdravotne postihnutých osôb. Prijatie takejto zmeny zákona by znamenalo, že zdravotne postihnutí občania by pre prijímanie darov od fyzických a právnických osôb neprichádzali o priznané kompenzačné príspevky tak, ako tomu je v súčasnosti.

Snaha presadiť uvedenú zmenu zákona je realizovaná viacerými spôsobmi. Daniel Lipšic, predseda politického hnutia Nova, predložil do národnej rady návrh novely tohto zákona. Jeho návrh nenašiel v parlamente dostatočnú podporu.

• Je to zadubenosť alebo úplná strata súdnosti?

Znakom toho, ako veľmi si občania želajú, aby sa túto zmenu zákona podarilo v parlamente presadiť, je aj to, že zorganizovali petíciu, ktorá doposiaľ má už 1 832 podporovateľov. Zatiaľ to však vyzerá tak, že ich snaha je bojom s veternými mlynmami. Vyjadrenia europoslankyne naznačujú, že jej konflikt kvôli zákonu č. 447/2008 s ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny Richterom sa stupňuje. Na svojom blogu v denníku N napísala k tejto téme článok, v ktorom tvrdí: **“Neviem, či je to ješitnosť, alebo zadubenosť, alebo**

úplná strata súdnosti. Pred viac ako polrokom som diskrétno upozornila ministra práce Richtera, že v zákone o príspevkoch na kompenzácie zdravotného postihnutia je nezmysel, ktorý priamo škodí tým najohrozenejším ľuďom.”

Keďže minister na jej upozornenie nereagoval, europoslankyňa sa v snahe riešiť tento problém obrátila na ministerstvo práce so žiadosťou o informáciu, či aj narodeninové dary majú osoby so zdravotným postihnutím zarátavať do príjmov. Na svoj dotaz dostala takúto odpoveď: **„Na účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu sa podľa platnej právnej úpravy „ďalšie príjmy fyzických osôb podľa osobitných predpisov“ považujú za príjem. Osobitným predpisom k citovanému ustanoveniu sú napríklad aj § 628 až 630 Občianskeho zákonníka. Ide však o dary alebo služby, ktoré darca prenecháva alebo sľubuje obdarovanému na základe darovacej zmluvy.”**

Následne Jana Žitňanská požiadala ministra práce, sociálnych vecí a rodiny, aby vyjadril jasnejšie stanovisko, pretože **uzavretie darovacej zmluvy nie je aktom, ktorý prebehne výlučne len v písomnej podobe, ale za uzavretie darova-**

cej zmluvy sa považuje aj samotné odovzdanie daru zo strany darcu a prijatie daru zo strany obdarovaného.

Minister Richter sa ale celej veci zbavil ako horúceho zemiaka a posunul ju ministerstvu spravodlivosti, odkiaľ dostala Žitňanská nasledovnú odpoveď: **„Požadované informácie sa viažu na zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, teda na zákon spadajúci pod gesciu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a nie MS SR.”**

• Úplný hyenizmus a bezcitnosť

A tak celá táto politická prestrelka pokračuje ďalej a jej koniec je v ne-dohľadne. V závere svojho príspevku europoslankyňa na blogu tvrdí: **“Ak rodiny s postihnutým dieťaťom, žijúce často len z niečo viac ako 200 eur mesačne, prídu o možný príspevok napríklad 33 eur, aby sa mohli dopraviť vlastným autom napríklad na chemoterapiu, len preto, že si budú musieť započítavať do príjmov aj narodeninové dary alebo bonboniéru, ktorú im niekto prinesie, bude to dôkazom o úplnom hyenizme a bezcitnosti ministra Richtera.”**

V tejto patovej situácii je jasné iba to, že ak sa kompetentní čo najrýchlejšie nezamyslia a nezrušia túto absurditu v zákone, prestrelka bude mať veľa obetí. A ako to už býva, budú z radov "civilistov" – obyčajných ľudí, ktorí sú kvôli svojmu handicapu na pomoc štátu odkázaní. Ten im však až príliš často necháva v rukách povestného čierneho Petra.

Celý článok Jany Žitňanskej si môžete prečítať na adrese: <https://dennikn.sk/blog/ak-sa-richter-na-spamata-zdravotne-postihnuti-budu-musiety-vykazovat-aj-dary-k-narodeninam/>.

(s.zahumenska@vozickar.sk)

10.11.2015

Ďalšie články z tejto kategórie:

<http://www.vozickar.sk/podpis->

[te-tuto-peticii-vyzyva-zitnanska-a-by-osoby-ztp-neboli-trestane-za-prijimanie-darov/](http://www.vozickar.sk/pripojte-sa-k-peticii-aby-ste-neprichadzali-o-kompenzacne-prispevky/)

<http://www.vozickar.sk/pripojte-sa-k-peticii-aby-ste-neprichadzali-o-kompenzacne-prispevky/>

<http://www.vozickar.sk/dalsia-peticia-v-prospech-hendikepovanych/>

Bezbariérovosť úradov práce preverovala ombudsmanka J. Dubovcová

LEGISLATÍVA REPORTÁŽ

Bezbariérovosť prístupu do úradov práce, sociálnych vecí a rodiny – to je tohtoročný dlhodobý prieskum, ktorý je potvrdením záujmu **Jany Dubovcovej, verejnej ochrankyne práv (ombudsmanky)** prispievať k tomu, aby sa ľudom so zdravotným postihnutím skvalitňoval kontakt so štátnou správou.

V tejto súvislosti pripomeňme, že zabezpečenie prístupnosti fyzického prostredia, teda bezbariérovosť je pre osoby so zdravotným postihnutím **jedným z ich základných ľudských práv**. Vyplýva to i z článku 9 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorého zmluvnou stranou je aj Slovenská republika.

• Bezbariérovosť kontrolovali vo vyše 80 budovách

Cieľom záverečnej správy, ako zdôraznila ombudsmanka, je poukázať na najčastejšie zistené nedostatky a bariéry, ktoré spôsobujú **prekážky pre telesne a zmyslovo – zrakovo (slabozrakí a nevidiaci ľudia) postihnuté osoby**. (V ďalšej časti sa zameriame len na zistenia, ktoré narúšajú bezbariérovosť telesne hendikepovaným osobám – pozn. aut.) Podstatnou časťou prieskumu je vyhodnotenie zistení o zabezpečení bezbariérového prístupu v úradoch práce a tiež zhodnotenie ich (ne)prívetivosti s ohľadom nielen na potreby osôb so zdravotným postihnutím, ale aj na potreby

seniorov, rodičov s detskými kočíkmi, deti a pod.

Zamestnanci Kancelárie osobne navštívili 72 pracovísk úradov práce po celom Slovensku, ktoré sú umiestnené vo viac ako 80 budovách. V prvom rade zisťovali, či je vstup do úradov v súlade s § 56 Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Podľa tejto právnej normy musí byť prístup zabezpečený najmenej **jedným vstupom na úrovni komunikácie pre chodcov bez vyrovnávacích stupňov**. Pri novostavbe musí byť takto **riešený hlavný vstup**. Ak nemožno prístup do budovy zabezpečiť vyššie uvedeným spôsobom, musí byť vyrovnanie riešené rampou, scho-

diskovou plošinou alebo vonkajším výťahom.

• Nie každé technické zariadenie odstraňuje bezbariérovosť

Pracovníci Kancelárie ombudsmanky zistili, že vstup do budovy úplne nevyhovujúci pre telesne postihnuté osoby nemajú zabezpečený len tri úrady práce. Ostatné objekty (80) sú z tohto pohľadu v poriadku, ale bezbariérovosť...

Napríklad rampou má bezbariérový vstup vyriešený 42 budov, avšak len 28 týchto technických zariadení má vyhláškou požadovanú šírku (1,3 m). Navyše, rampy často nie sú, v zmysle platnej legislatívy, prerušené odpočívadlami, a to ani vtedy, keď sú dlhé niekoľko desiatok metrov.

Celkom 12 budov má vstup zabezpečený inými spôsobmi (nájazdovou plošinou – 4 budovy, schodiskovou plošinou – 3, koľajnicami – 2, schodolezom, zdvíhacou plošinou a

elektrickou plošinou). **Schodiskové, zdvíhacie, elektrické plošiny**, ako je uvedené v správe, však **nie sú univerzálnym riešením**, pretože problémom ostáva bezbariérový prístup pre rodičov s kočíkmi, starých ľudí, ľudí po úraze (napr. so zlomenou nohou) a pod.

Plošiny sú často zamknuté alebo nefunkčné, prípadne chýba či nefunguje zvonček a na ich odomknutie je potrebné dlho čakať.

“Mali by byť iba núdzovým riešením, aj to v odôvodnených a výnimočných prípadoch. Možno konštatovať, že aj v týchto prípadoch nie je bezbariérovosť do budovy dostatočne zabezpečená a právo na prístupnosť dodržaná nie je,” tvrdí J. Dubovcová.

Nevhodným a nedostatočným riešením sú tiež koľajnice, pretože svojou šírkou nevyhovujú potrebám osôb na vozíku a kočíkom súčasne.

Napr. koľajnice prispôsobené vozíkom môžu byť príliš široké/úzke pre kočíky a naopak. Toto riešenie je tiež nevhodné pre starších ľudí.

Poznámka autora: Problémy s odomykaním plošín nemusela ombudsmanka kritizovať, keby Slovensko viac-menej neignorovalo európsky projekt používania univerzálneho kľúča. S jeho pomocou si takéto technické zariadenia či toalety pre imobilných vo väčšine krajín Európskej únie odomyká každý zdravotne postihnutý sám. Medzi krajinami, ktoré sú do tohto projektu zapojené, nájdeme susedné Česko, ale aj Rumunsko, Bulharsko či dokonca Turecko. O tomto projekte uverejnil portál vozickar.sk príspevok pod titulkom [Európsky kľúč pre zdravotne postihnutých k toaletám sú v nedohľadne](http://vozickar.sk).

(V druhom príspevku si priblížime nedostatky, ktoré z pohľadu

bezbariérovosti zistili pracovníci Kancelárie verejného ochrancu práv priamo v budovách úradov práce.

Uverejníme ho zajtra 17. novembra.)
(j.szabo@vozickar.sk)

16.11.2015

Ďalšie články z tejto kategórie:
<http://www.vozickar.sk/klientske-centrum-namiesto-vytahu/>
<http://www.vozickar.sk/podzemny-vylet-pre-dobrodruzne-duse/>
<http://www.vozickar.sk/mizerna-informovanost-o-bezbarierovosti-2/>
<http://www.vozickar.sk/volny-pad-zvlada-vozickar-omnoho-lepsie/>

Obecný úrad v Terchovej je už bezbariérový

V rámci nadstavby obecného úradu v Terchovej bola riešená aj bezbariérovosť. Na moje otázky odpovedal starosta obce Terchová Ing. Milan Laurenčík

1. V rámci nadstavby obecného úradu bola riešená aj bezbariérovosť celého objektu. Sám som mal

možnosť využiť výťah na najvyššie poschodie.

Ako by si v stručnosti popísal prístupnosť objektu pre ľudí na vozíku?

Na streche obecného úradu sme vybudovali Terchovskú galériu umenia, knižnicu a miestnosti pre naše rozpočtové organizácie. Keďže sa jedná o verejne prístupne priestory, tak stavebný zákon hovorí, že sa musia

robiť bezbariérové. Túto dikciu zákona sme naplnili a nové priestory boli sprístupnené aj pre zdravotne postihnuté osoby, aby ich mohli plnohodnotne využívať. Výťah zastavuje aj na prvom podlaží a tak sme zabezpečili bezbariérovosť aj týchto priestorov. Už v minulosti bolo rekonštruované schodisko pre obecným úradom tiež s bezbariérovým prístupom. Vytvorením nájazdov a osadením madiel na pridržanie, sa stali prístupnými aj priestory kancelárií obecného úradu pre ľudí na vozíčkoch alebo ináč telesne postihnutých.

2. V budove sa nachádza aj bezbariérové WC na najvyššom poschodí. Aké priestory sa nachádzajú na najvyššom poschodí a aké bude ich využitie?

Samozrejme, že aj pri toaletách sme mysleli na vozíčkarov a jedno WC je určené špeciálne pre nich. Ako som už spomínal vybudovali sme Terchovskú galériu umenia, v ktorej sa za tento rok konalo niekoľko výstav a rôznych kultúrnych podujatí, ktoré sú určené hlavne návštevníkom (turistom) Terchovej. Slúžia samozrejme aj našim obyvateľom. Okrem toho tam máme zriadenú knižnicu, kde si môžu čitatelia zapožičať knihy ale môžu

si tu aj čítať resp. využívať internet na vzdelávanie. Počítače s prístupom na internet sú súčasťou knižnice. Ďalšie priestory slúžia pre Miestne kultúrne stredisko, ktorého úlohou je zabezpečovať akcie a rôzne podujatia pre návštevníkom našej obce, vydávať miestne noviny a riadiť vysielanie miestneho rozhlasu, ako zdroja informácií pre návštevníkov a občanov Terchovej. V neposlednom rade tu máme miestnosť pre zázemie terchovskej káblovej televízie, kde plánujeme vytvoriť aj technické zázemie pre novinárov - press centrum a štúdio, ktoré môžu využívať keď navštívia Terchovú pri konaní rôznych podujatí.

3. Bude naša obec aj v budúcnosti myslieť na svojich imobilných spoluobčanov?

To je úplne samozrejme. Obec, vedenie obce a všetci kompetentní musia myslieť na všetkých občanov. Zvlášť imobilných, pretože práve táto skupina má rôzne bariéry zapojiť sa do normálneho života v obci. Sme tu na to, aby sme tieto bariéry odstraňovali a týmto spoluobčanom urobili život jednoduchším.

Za rozhovor poďakoval Ján Miho

Pri písaní tohto článku do časopisu Vozíčkar som si musela položiť niekoľko otázok. Jednou z nich bolo: „Prečo som sa rozhodla študovať na vysokej škole?“ S istotou môžem povedať, že získať titul nebolo u mňa prvotnou motiváciou. Skôr som v sebe vždy cítila potrebu pomáhať iným a to rozhodlo. Okrem toho si myslím, že človek so zdravotným postihnutím dokáže lepšie ako „zdravý“ pochopiť resp. vcítiť sa do pocitov ľudí s rovnakým osudom. Ďalšia otázka, ktorá mi prebehla myslou sa týkala toho, aký má takéto štúdium pre mňa prínos. Okrem titulu, ktorý je výsledkom niekoľko ročného snaženia takmer každého študujúceho, by som bola veľmi rada, keby mi moje dosiahnuté vzdelanie uľahčilo ces-

tu za uplatnením na trhu práce. Patríť totiž do skupiny dlhodobu nezamestnaných a to veru nie je nijaká výhra. Tiež si myslím, že akékoľvek štúdium pomáha človeku získať väčší všeobecný rozhľad. Za prínos považujem i to, že spoznávam nových ľudí a rozširuje sa tak zoznam mojich kontaktov.

Jedna vec je však prihlásiť sa na vysokú školu a iná vec je dostať sa na ňu a doštudovať. Osobne si myslím, že štúdiu na vysokej je pre človeka so zdravotným postihnutím veľmi náročné a bez pomoci a podpory rodiny i okolia takéto štúdium nemôže úspešne ukončiť. Mojou prvou prekážkou, ktorú som musela hneď na začiatku prekonávať bola paradoxne moja rodina, ktorá štúdium

na vysokej škole nepovažovala za dôležité. Bolo pre mňa veľmi ťažké presvedčiť mojich rodičov o tom, že toto štúdium ma môže posunúť dopredu. Vedela som však, že bez ich pomoci moje sny zostanú iba snami a tak som sa pokúsila vysvetliť im svoje dôvody. Druhým problémom, ktorý sa počas môjho štúdia vyskytol a pretrváva dodnes je nedostatok osobných asistentov. Z roka na rok je ťažšie a ťažšie nájsť človeka, ktorý by bol ochotný pomáhať a dokázal sa prispôsobiť potrebám zdravotne postihnutého. Ako sa neskôr ukázalo problémom bol i neústretný prístup niektorých pedagógov. Práve tento prístup ma po štyroch rokoch štúdia donútil prestúpiť na inú vysokú školu. Dnes teda študujem

Štúdium na vysokej škole

inde a dúfam, že aj s pomocou pedagógov sa mi bude dariť. Poslednou vecou, ktorú ja považujem za prekážku sú architektonické bariéry, ktorých je aj v mojom okolí stále veľa. Na škole kde som študovala predtým len nedávno dali do prevádzky výťah. Na súčasnej škole vybudovanie bezbariérových priestorov zatiaľ nie je možné lebo priestory, v ktorých výučba prebieha má škola len v prenájme. Dva krát do týždňa teda bojujem so schodmi a snažím sa to brať športovo, veď hýbať sa treba.

Vyštudovať vysokú školu síce nie je hračka, ale uplatniť sa je pre človeka so zdravotným postihnutím ešte väčší problém. Už počas prvej odbornej praxe som pochopila, že pomáhať ľuďom je síce šlachetná myšlienka, ale byť sociálnou pracovníčkou na vozíku to je pre mnohých ľudí na Slovensku ťažko pochopiteľné. Niektorí mi dali otvorene najavo, že je to v súčasnej dobe, keď vysoké školy so zameraním na sociálnu prácu chrlia množstvo „zdravých“ absolventov je uplatnenie sa v tomto odbo-

re veľká utópia. Rozpaky spôsoboval u mnohých zamestnancov sociálnych zariadení už môj príchod na odbornú prax. Niektorí z nich mi rovno položili takúto otázku: „Prečo vás neoslobodia od praxe, keď máte problémy s pohybom?“ Na ich otázku som odpovedala takto: „Nechcem, aby na mňa mali pedagógovia iný „meter“ len preto, lebo mám zdravotné postihnutie“. Podľa môjho názoru si ľudia ešte stále nevedia celkom dobre predstaviť situáciu, keď človek, ktorý je sám odkázaný na pomoc pomáha iným. Jedna vec je teda prekonávanie už spomínaných architektonických bariér, ktoré sa podľa mňa pri troche dobrej vôle zvládať dajú/ vždy existuje cesta ako sprístupniť terén pre osobu na vozíku či s barlami alebo dokonca aj pre človeka so zrakovým postihnutím/. Iná vec je boj s predsudkami a strachom, ktoré často vidím na tvárach tých, ktorí by vám mali dať možnosť vykonávať odbornú prax vo svojom zariadení. Problémom sú podľa mňa najmä bariéry v ľudoch. Potrvá ešte dlho, kým ich preko-

náme a človek so zdravotným postihnutím bude takpovediac na jednej úrovni s tým „zdravým“. Myslím tým nielen dostať príležitosť na to, aby ste mohli ukázať čo vo vás je, ale za svoju snahu byť aj adekvátne odmenený.

Možno som týmto článkom niektorých ľudí s hendikepom od štúdia na vysokej škole odradila, no iní to aj tak budú chcieť skúsiť. Tým, ktorí sa na štúdium predsa odhodlajú želim, aby ich cesta za vzdelaním nebola taká kľukatá ako je tá moja. Nech ich neznechutí odmietavý postoj, s ktorým sa môžu stretnúť. Ľudia sú rôzni a vždy sa nájde niekto, kto vám bude hádzať polená pod nohy. Okrem skupiny neprajníkov je našťastie medzi nami aj iná skupina ľudí a to sú tí, ktorí dokážu vaše úsilie pochopiť i oceňovať. Myslím si, že jedno z poslání hendikepovaných je predsudky zmierňovať a priviesť tak „zdravých“ na cestu vzájomného porozumenia, ktoré spočíva v efektívnej komunikácii.

Zuzana Škarbová

Pacientsky príbeh

Hoci na vozíku, nie som gaučový typ

Úraz a trvalá invalidita dokážu šmahom prehádzať naše priority. Príbeh človeka, ktorý si na prvé miesto položil dosiahnutie samostatnosti.

Ráno vstať z postele, vliezť pod sprchu, umyť si zuby, naraňajkovať sa a vyraziť do všedného dňa s množstvom povinností. Pre mnohých obyčajný deň. Vzácnosť obyčajnosti by sme si uvedomili vo chvíli, keď by sme to nedokázali sami. Zmieriť sa s neustálou odkázanosťou na pomoc iných nie je jednoduchá úloha. Nájdu sa takí, ktorí sa tomu vzopru a tvrdohlavým elánom dokážu neuveriteľné.

„Úraz sa mi stal v roku 2007 a jeho výsledkom bolo ochrnutie. Po pár mesiacoch, keď som sa vystrábil z najhoršieho, som sa dostal do Národného rehabi-

litačného centra (NRC) v Kováčovej. Ak mi úraz zmenil život, tak pobyt v Kováčovej mi ho obrátil druhýkrát – smerom k lepšiemu,“ hovorí pán Franto.

Jeho prioritou po úraze bolo vrátiť sa čo najskôr do bežného života, medzi kamarátov a rodinu. Zo všetkých síl sa snažil čo najviac priblížiť k samostatnosti. Kováčová má tú výhodu, že tam nájdete na jednom mieste rady tak od lekárov, zdravotníkov a sociálnych pracovníkov, ako aj od ľudí, ktorí si prešli tým istým.

Každému pacientovi, ktorému sa navyždy do života dostane invalidný vozík, v hlave víri tisíc otázok. Pán Franto potreboval rady v drobnostiach aj zásadných veciach – ako sa obliecť, ako presadnúť z postele do vozíka a nespadnúť

pri tom, ako požiadať o sociálnu pomoc, ako upraviť bývanie. Jeho cieľom bola samostatnosť a pracoval na nej každý deň. Až kým...

„Bolestivé krčie sa začali objavovať pár mesiacov po operácii. To bola jedna z najväčších prekážok, ktoré som musel prekonať. Len čo som sa pohol, noha sa mi začala triasť, zapadala pod vozík alebo som dostal krč, ktorý ma z neho takmer vystrelil. Keď so mnou chcel fyzioterapeut cvičiť, krč mi tak sťahoval nohu, že s ňou nedokázal ani pohnúť. Navyše, intenzita bolesti sa postupne zväčšovala.“

Duch bojovníka začal ochabovať, poľavil v cvičení, kým si neuvedomil zásadnú vec – tento prístup situáciu nezmení a rozhodne ju nezlepší. Tak ako kovboj znovu vysadne na koňa, on znovu nabehol na vlnu odhodlania. Viac

Využite naše

BEZPLATNÉ SLUŽBY

- **zameranie** u Vás doma
- **odskúšanie** schodolezov a zdvíhakov
- **vyhotovenie** projektu na mieru pre Vás
- **vyhotovenie** cenovej ponuky na viaceré možné varianty
- aj **atypy** (vlastní konštruktéri, výroba) dokážeme pre Vás vyrobiť zdvíhacie zariadenia na mieru aj tam, kde to iní nevedia
- **individuálny ústretový prístup** ku každému riešeniu
- **pomoc** s vybavením štátneho príspevku na všetky naše zariadenia
- získajte zariadenia **zadarmo** s využitím **Šekovej knižky Klubu SPIG a OZ Inak obdarení**
- ďalšie **benefity a bonusy** (vozík, rampy, zlosovania a mnoho ďalších...)

VEĽKÉ ZLOSOVANIE

záujemcov o naše bezplatné služby

zaslaním zlosovacieho lístka budete zaradení do ZLOSOVANIA o **LCD TV, notebook, 3x mobilý telefón**

termín zlosovania: **31.3.2015**

SPIG s.r.o., Tulská 2, 960 01 ZVOLEN • tel./fax: +421 45 5330 300 • e-mail: spig@spig.sk
BEZPLATNÁ LINKA 0800 105 707 • **www.spig.sk** • **www.inakobdareni.sk**

Zlosovací lístok

Vyplnený kontaktný formulár **pošlite poštou** alebo **e-mailom** na spig@spig.sk, alebo údaje nahláste na našej bezplatnej linke 0800 105 707

Meno a priezvisko: Tel. číslo:

Adresa: E-mail:

Mám záujem o:

Podpis: Dátum:

než 12 tabletiiek denne nahradil radikálnym riešením – implantovanou baclofenovou pumpou. Bolesť ustúpili, pán Franto sa vrátil k tvrdému tréningu na svojom cieli. „Niekedy ju cítim pod kožou, ale nebanujem a rozhodol by som sa rovnako. Potreboval som sa zbaviť bolesti, aby som mohol pokračovať s cvičením. Ešte stále nie som v cieli, pretože pri nasadaní do auta potrebujem trochu pomôcť, ale pracujem aj na tom. Bez problémov pomáhám otcovi a bratovi pri autách, elektrický vozík odmietam, aby som nezlenivel. Keď

sa potrebujem vyšťaviť, vyberiem sa do kopca. Nechcem, aby ma tlačili. Aj keď sedím na vozíku, nie som gaučový typ, čo sa len tak povaluje alebo presedí deň pri počítači.“

Ak vás tento príbeh zaujal a tiež patrite medzi tých, u ktorých sa po úraze miechy rozvinula spasticita svalov, môžete využiť informácie a rady bezplatného vzdelávacieho programu s názvom „Dokážem ísť ďalej ...“. Cieľom programu je dať pacientom a ich blízkym odpovede na najčastejšie kladené otázky. Poskytne im praktické informá-

cie ako rehabilitovať, prinesie prehľad liečebných metód a praktických hodnotných rád do každodenného života. Viac informácií a prihlášku môžete nájsť na www.dokazem.sk.

Citáty k textu:

„Bolestivé kŕče boli najväčšou prekážkou, ktorú som musel prekonať.“

„Aj keď sedím na vozíku, nie som gaučový typ, čo sa len tak povaluje alebo presedí deň pri počítači.“

FORMA BEZPLATNEJ PREPRAVY

Vážený pán primátor mesta Bratislava,
Vážená obchodná spoločnosť
Bratislavská integrovaná doprava a.s.,
Vážený dopravný podnik Bratislavy,

Opätovne sa obraciam na Vás ohľadom apelu a podnetu týkajúci sa prepravných podmienok vybranej skupiny osôb so zdravotným postihnutím – konkrétne vozičkárov a nevidiacich s trvalým pobytom mimo Bratislavského kraja ohľadom umožnenia výnimky vo forme zachovania prepravných podmienok ako pred spustením tretej fázy IDS – teda formou bezplatnej prepravy s preukázaním sa preukazom ZŤP-S. Na svoje žiadosti, podnety a listy som do dnešného dňa nedostal žiadnu relevantnú odpoveď a nezaznamenal ani snahu zo strany spoločnosti BID či DPB o nápravu stavu alebo vecné riešenie stavu.

Od spustenia tretej fázy IDS v Bratislave regionálne pobočky Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska (ÚNSS) na strednom či východnom Slovensku a tak aj vozičkárov sú zaplavení mimoriadne vysokým počtom nespokojných bezradných klientov z radov ťažko zrakovo postihnutých alebo vozičkárov ktorí užívanie systému v Bratislave nezvládajú, nevedia realizovať potrebné úkony, nevedia alebo nemôžu vôbec zariadenia používať, stretávajú sa s neprekonateľnými bariérami či rizikami. Alebo si lístky nezakupujú vôbec lebo nevedia.

Okrem uvedených príkladov z predošlých správ ohľadom nevidiacich, dovoľm si poukázať, že v praxi po spustení od 1. novembra sa objavili mnohé ďalšie závažné problémy.

Vzhľadom na veľmi vysoké množstvo bariér, snahy o naplnenie povinností ŽP cestujúceho lístok zakúpiť a štiknúť, sa stretáva s mimoriadne negatívnymi často agresívnymi reakciami

ostatných cestujúcich keďže realizácia úkonu zo strany vozičkára alebo nevidiacich podstatným spôsobom zdržuje ostatných cestujúcich.

Vozičkári pri nástupe do autobusu si prakticky vôbec nevedia štiknúť lístok. Vykonanie tohto úkonu zo strany vozičkára je v praxi mimoriadne komplikované časovo náročné a často spojené s personálnym napätím medzi cestujúcimi vo väčšine vozidiel MHD v Bratislave. Vozičkár pri nástupe do vozidla musí najprv zložiť zamieriť do úzkej uličky pre štiknutie lístka. Často krát je terminál umiestnený tak vysoko, že reálne tam bežný vozičkár nedotiahne. Následne musí vozičkár pracne vycúvať von, otočiť sa smerom k oknu zacúvaním aby následne zaaretoval vozík proti pohybu. Pri plnom vozidle cestujúcimi je veľmi ťažké vysvetľovať ľuďom, aby nenastupovali alebo nevstupovali do priestoru niekoľko metrov štvorcových k tomu, aby vozičkár vedel úkon vykonať či dokončiť. Vozičkár sa nevie sám držať ako ostatní cestujúci – jeho bezpečnosť je pasívna založená na zaaretovaní vozíka alebo pripnutím pomocou bezpečnostných pásov.

Súčasný stav v praxi často vedie k agresívnemu správaniu sa ľudí podráždene reagujúci voči zdravotne postihnutým, s agresiou hraničiacej s insultovaním osôb so zdravotným postihnutím. Vodiči nemajú šancu vedieť o tom, či vozičkár alebo nevidiaci realizujúci úkon štiknutia lístka dokončil a usadil sa alebo nie – či sa majú už pohnúť z miesta alebo nie. Ostatní cestujúci tak isto veľmi podráždene reagujú na časové zdržiavania kvôli zdravotne postihnutým nakoľko týmto spôsobom často zmeškávajú naväzujúce spoje prepravy, či na vypršanie časového limitu platnosti lístku kvôli zdržaniu kvôli ŽP cestujúcim.

Ako som už uviedol, obsluhovanie invalidného vozíka je neporovnateľne horšie ako chodenie na nohách. Vozičkár nevie sa flexibilne rýchlo a ľahko otočiť na mieste, zamieriť do úzkeho miesta v uličke, vycúvať a následne premiestniť na miesto pre zaaretovanie vozíka. Pokiaľ nie je vozík zaaretovaný autobus sa nesmie pohnúť v záujme bezpečnosti prepravy imobilných cestujúcich nakoľko vozičkár sa spravidla aktívne nepridržiava.

Podobne aj revízori v vozidlách MHD v Bratislave sú často v praxi bezradní. Mnohí nemajú odbornú prípravu či neboli vôbec školení ohľadom problematiky zdravotne postihnutých schopní posúdiť na mieste či podmienky realizáciu zakúpenia lístia a jeho štiknutie boli natoľko technicky či bariérami obmedzujúce znemožňujúce pre vykonanie konkrétnej ŽP osobou alebo nie.

Samozrejme podobných príkladov viem uviesť podstatne viac. Skôr, ako niekto začal uvažovať o zrušení bezplatnej prepravy pre ŽP osoby (predovšetkým pre osoby s trvalým pobytom mimo Bratislavy), najprv bolo nevyhnutné vykonať audit prístupnosti a bezbariérovosti než začať špekulovať nad výškou zľavy a spolplatnenia.

Súčasný stav je úplne neutržateľný a právne neakceptovateľný. Zdravotne postihnutí majú tak isto svoje práva dané chartou OSN, legislatívou EÚ (smernice) apod. Mám za to, že súčasný stav zasahuje do predmetu základných práv a slobôd osôb so zdravotným postihnutím, znižujúce mieru ľudskej dôstojnosti, prístupu k verejnej miestnej doprave, so zjavnou diskrimináciou z dôvodu zdravotného postihnutia.

Obraciam sa na Vás s urgentnou žiadosťou o prehodnotenie stávajúceho stavu a udelenie výnimky umožňujúcej vozičkárom (imobilným telesne postihnutým) a nevidiacim (na preukaze ŽTP-S s označením blind) prepravu za podmienok platných pred zavedením tretej fázy IDS zo dňa 1. novembra – teda bezplatne s preukázaním sa s preukazom ŽTP-S. Podľa názoru tak osôb realizujúce poradenstvo v regió-

noch v ÚNSS resp. Zväze telesne postihnutých (vozičkárov), tak aj zo strany rádových občanov vozičkárov a nevidiacich, je udelenie výnimky umožňujúcej bezplatnú prepravu najlepším konštruktívnym riešením na súčasný krajne nevyhovujúci stav porušujúci základné práva osôb so zdravotným postihnutím. Snáď ani vy nechcete, aby boli nevidiaci alebo vozičkári za stávajúcich podmienok v praxi slovne alebo telesne inzultovaní, báli sa vôbec voj-

st' do vozidla MHD v Bratislave, mali strach apod. O cudzincoch s ŽTP robíaci si obraz o Slovensku ani nehovoriac.

Na záver, vopred Vám ďakujem za Vašu ochotu a urgentnú prípravu výnimky pre vozičkárov a nevidiacich s trvalým pobytom mimo Bratislavského kraja umožňujúcej bezplatnú prepravu podľa pravidiel pred dátumom 1. novembra 2015. Podobne, aby cudzinci s ŽTP s ich národným preukazom ŽTP občana mali prepravu v Bratislave (pásmo 100+101) bezplatne. Podľa môjho názoru vzhľadom na mimoriadne zlý súčasný stav je tento prístup najlepším konštruktívnym vecným riešením vzniknutej situácie. Za Vašu ochotu Vám vopred ďakujem.

S pozdravom

Vladimír Zahoranský

š a n c a

POTREBUJEM POMOC, ČO MÁM ROBIŤ?

NIEKOĽKO DOBRÝCH RÁD PRE SENIOROV A OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM AKO POSTUPOVAŤ PODĽA ZÁKONA

Vydanie brožúry bolo finančne podporené z prostriedkov Dvojročnej dohody o spolupráci medzi Regionálnym úradom WHO pre Európu a Ministerstva zdravotníctva SR na roky 2014-15.

Tlač brožúry bola realizovaná s finančnou podporou firmy SCA Hygiene Products Slovakia, spol. s r.o

POTREBUJEM POMOC, ČO MÁM ROBIŤ?

Zostavili: PhDr. Helena Woleková, PhD. Ing. Oľga Reptová Mgr. Martina Petijová Mgr. Lýdia Brichtová, PhD. (aktualizácia a doplnenie, 2015)

Vážená čitateľka, vážený čitateľ,

Zákon o sociálnych službách (ďalej len „zákon“) upravuje pravidlá a podmienky pre poskytovanie sociálnej pomoci ľuďom, ktorí sú v nepriaznivej sociálnej situácii a sú odkázaní na pomoc. Obce a samosprávne kraje sú zodpovedné za to, aby ich obyvatelia dostali sociálne služby, ktoré potrebujú. Štát síce neposkytuje sociálne služby, ale finančne prispieva na niektoré sociálne služby priamo poskytovateľovi takejto služby. Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny vyplácajú rôzne sociálne dávky a poskytujú služby pre nezamestnaných občanov. Sociálna poisťovňa vypláca dôchodky, nemocenské dávky, dávky pre nezamestna-

ných. Sociálne služby nefinancuje. Ak ste v dôchodkovom veku alebo ste osobou so zdravotným postihnutím a potrebujete pomoc, musíte ju hľadať tam, kde bývate, vo svojej obci a vo svojom kraji. Obec alebo kraj posúdi, akú pomoc potrebujete a podľa toho Vám poskytne alebo zabezpečí potrebnú sociálnu službu. Sociálne služby (vrátane Zariadení sociálnych služieb (ďalej len „zariadenia“), ktoré poskytujú obce a samosprávne kraje sú v zákone označené ako verejní poskytovatelia. Sociálne služby (vrátane Zariadení), ktoré poskytujú cirkevné organizácie, občianske združenia, neziskové organizácie alebo fyzické osoby, sú označené ako neverejní poskytovatelia. Verejní aj neverejní poskytovatelia sociálnych služieb majú vo vzťahu k žiadateľom a prijímateľom služieb rovnaké povinnosti, občania majú vo vzťahu k nim rovnaké práva. Sociálne služby nie sú zadarmo. V roku 2014 sa na ich prevádzku vynaložilo okolo 300 miliónov EUR. Poberatelia služieb z toho zaplatia len 25 %. Ak chceme, aby boli služby dostupné pre všetkých, ktorí ich potrebujú, budú musieť samosprávy a štát na ne prispieť vyššou čiastkou a výraznejšie by mali prispievať na ne aj prijímatelia sociálnych služieb, hlavne tí, ktorí na to majú. Ponúkame Vám nie-

koľko užitočných informácií, čo urobiť, aby sa Vaše práva naplnili. Prvé vydanie brožúrky Potrebujem pomoc sa datuje do roku 2010. Odvtedy bol zákon o sociálnych službách osemkrát novelizovaný. V rukách máte aktualizované vydanie brožúrky, ktoré vychádza z posledného znenia zákona k 1. 10. 2015.

PRÁVO NA SOCIÁLNE SLUŽBY PRÁVO NA POMOC

Právo na pomoc má každý občan, mladý či starý, ak pre svoj nepriaznivý zdravotný stav alebo ťažké zdravotné postihnutie nie je schopný postarať sa o seba sám a potrebuje pomoc inej osoby. Niekomu stačí pomôcť menej, iný potrebuje trvalú odbornú starostlivosť. V prvom rade má pomáhať rodina. Ak je v dostupnej vzdialenosti a keď môže. Ak chýba pomoc rodiny, v ľahších prípadoch pomôžu aj susedia a priatelia. Keď to už nestačí, musí občanovi pomôcť obec, samosprávny kraj alebo štát. Je ich úlohou a povinnosťou pomáhať človeku, keď to potrebuje. Dane všetkých občanov sú určené aj na to. Podľa zákona máte právo na takú pomoc, ktorá najlepšie zodpovedá vašim potrebám. Nevzdávajte sa svojho práva a žiadajte od úradov (ktoré sa možno budú brániť) jeho naplnenie.

PODĽA ZÁKONA MÁTE PRÁVO NA TAKÚ POMOC, KTORÁ NAJLEPŠIE ZODPOVEDÁ VAŠIM POTREBÁM. NEVZDÁVAJTE SA SVOJHO PRÁVA A ŽIADAJTE OD ÚRADOV (KTORÉ SA MOŽNO BUDÚ BRÁNIŤ) JEHO NAPLNENIE.

ČO JE POVINNÁ OBEC, SAMOSPRÁVNÝ KRAJ A ŠTÁT

Posúdiť, akú pomoc ich obyvatel' potrebuje. Poskytnúť alebo zabezpečiť mu sociálnu službu u takého poskytovateľa, ktorý má na to oprávnenie a ktorého si občan vybral. Prispieť finančnými prostriedkami na úhradu nákladov (určitú časť prispieva na službu občan z vlastných prostriedkov).

OBECA KRAJ MUSIA ČIASTOČNE FINANCOVAŤ SOCIÁLNE SLUŽBY PRE SVOJICH OBYVATEĽOV. JE TO ICH POVINNOSŤ ZO ZÁKONA. AK BY VÁM Povedali, ŽE SLUŽBU NE-DOSTANETE ALEBO DANÚ SLUŽBU NEPOSKYTUJÚ, PORUŠILI BY ZÁKON A MALI BY STE SA DOMÁHAŤ SVOJHO PRÁVA A TO AJ ŽALOBOU NA SÚDE.

AKO POŽIADAŤ O POMOC

Ak občan potrebuje pomoc, najprv si musí podať žiadosť o posúdenie svojej zdravotnej a sociálnej situácie, t. j. žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu. Ak chce opatrovateľskú službu, umiestnenie v dennom stacionári, v zariadení opatrovateľskej starostlivosti alebo v zariadení pre seniorov, podá si žiadosť na obecný úrad obce, v ktorej býva. Ak chce služby v rehabilitačnom stredisku, v zariadení podporovaného bývania, ak chce byť umiestnený do domova sociálnych služieb alebo do špecializovaného zariadenia, podá si žiadosť na úrad samosprávneho kraja, do ktorého patrí jeho obec. Ak chce napr. príspevok na prepravu, príspevok na osobného asistenta alebo príspevok na diétne stravovanie, hygienu alebo na benzín podá si žiadosť na úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak občan chce, aby ho opatroval doma člen rodiny alebo iný blízky človek (sused, priateľ), žiadosť podáva na príslušný úrad ten občan, ktorý ho bude opatrovať.

JE DOBRÉ VEDIEŤ, ŽE DOMÁCI OPATROVATELIA MAJÚ NÁROK NA 30 DNÍ VOĽNA ZA ROK, PRIČOM VOĽNO SI MÔŽU ČERPAŤ AJ PO JEDNOTLIVÝCH DŇOCH. V TOMTO ČASE MUSÍ OBEC ZABEZPEČIŤ OPATROVANEJ OSOBE ODLAHO-

VACIU SLUŽBU PODĽA JEJ POTREBY BUĎ V DOMÁCOM PROSTREDÍ, V DENNOM STACIONÁRI ALEBO V POBYTOVOM SOCIÁLNO M ZARIADENÍ. ZA ODLAHOVACIU SLUŽBU MUSÍ OBČAN PLATIŤ TAK AKO VŠETCI OSTATNÍ POBERATELIA SLUŽBY.

DOBRÁ RADA NAD ZLATO

Ľudia väčšinou nevedia, aké druhy a formy sociálnych služieb existujú, ale dobre vedia, akú potrebujú starostlivosť. Odporúčame preto, aby ste sa najprv poradili a až potom požiadali príslušný úrad o posúdenie svojej odkázanosti. Najviac vedia ľudia, ktorí týmto procesom už prešli a ktorí majú vlastnú skúsenosť. Ak ich nemáte u susedov, v rodine alebo inde v blízkosti, využite základné sociálne poradenstvo, ktoré poskytuje každý úrad a každý, kto poskytuje sociálne služby. Pre osoby so zdravotným postihnutím sú špecializované sociálne poradne 8 podľa druhu zdravotného postihnutia. Tento typ poradní prevádzkujú mimovládne organizácie s príslušnou akreditáciou. Ak už viete, aký druh služby potrebujete, viete aj, ktorému úradu máte podať žiadosť o posúdenie.

ČAKÁ VÁS VEĽKÁ ŽIVOTNÁ ZMENA, PRETO SI DOBRE PREMYSLETE, KTORÁ ZO SOCIÁLNYCH SLUŽIEB POMÔŽE NAJLEPŠIE ZVLÁDNUŤ VAŠE ŤAŽKOSTI. LEN VY MÔŽETE UVÁŽIŤ VŠETKY DETAILY A UROBIŤ ROZHODNUTIE, ČI POŽIADATE O OPATROVANIE V DOMÁCNOSTI, V DENNOM STACIONÁRI, V PRACOVNÝCH DŇOCH ALEBO AJ CEZ VÍKENDY, NIEKOĽKO TÝŽDŇOV ČI MESIACOV ALEBO PO CELÝ ROK. NAOZAJ DOBRE ZVÁŽTE, ČI POTREBUJETE BYŤ NATRVALO UMIESTNENÝ V CELOROČNOM ZARIADENÍ MIMO SVOJEJ RODINY A PRIATEĽOV. ZÁROVEŇ SA INFORMUJTE, ČI A KOĽKO BUDETE ZA VAMI ŽIADANÉ SLUŽBY PLATIŤ

POSUDOK A ROZHODNUTIE O ODKÁZANOSTI NA SLUŽBU.

Prvý krok k získaniu vybranej sociálnej služby je vyplniť žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu, ktorú ste si vybrali, ku ktorej priložíte správu vášho ošetrojúceho lekára a odovzdáte na príslušný úrad. Vašu situáciu bude posudzovať lekár/sestra a sociálny pracovník, na základe čoho úrad vydá rozhodnutie o odkázanosti na so-

ciálnu službu. V ňom bude určený aj stupeň odkázanosti na pomoc inej osoby, pretože podľa zákona niektoré služby môžete dostať, len ak vaše ťažkosti dosiahnu určitý stupeň. Vašu žiadosť o posúdenie odkázanosti musí úrad vybaviť do 30, výnimočne do 60 dní. Ak váš zdravotný stav a vaša sociálna situácia vyžaduje, aby ste pomoc dostali bezodkladne (napr. nemôžete sa vrátiť z nemocnice domov, lebo žijete sám a nemá vám kto pomôcť), či v priebehu pár dní, nemusíte čakať na vydanie rozhodnutia a služba sa vám môže začať poskytovať, rozhodnutie predložíte poskytovateľovi sociálnej služby až následne, keď bude vydané. Žiadosť o posúdenie odkázanosti si môže občan podať aj na viaceré druhy sociálnych služieb (napr. na opatrovateľskú službu a na zariadenie pre seniorov alebo zariadenie opatrovateľskej služby), ak to vyžaduje jeho situácia.

VYBERTE SI TAKÚ SLUŽBU, KTORÁ VÁS NEBUDE OBMEDZOVAŤ. AK CHCETE BYŤ CEZ VÍKEND S RODINOU, ŽIADAJTE SI UMIESTNENIE V ZARIADENÍ PRE SENIOROV S TÝŽDENNÝM POBYTOM. AK STE SÁM A POTREBUJETE POMOC STÁLE, ŽIADAJTE SI OPATROVATEĽSKÚ SLUŽBU DO DOMÁCNOSTI NA CELÝ TÝŽDEŇ, TEDA AJ V SOBOTU A V NEDEĽU. ZÁKON VÁM DÁVA PRÁVO POŽADOVAŤ TAKÚ SLUŽBU, KTORÁ NAJLEPŠIE USPOKOJÍ VAŠE OPRÁVNENÉ POTREBY A ZARUČÍ VÁM DÔSTOJNÝ ŽIVOT.

ČO KEĎ UŽ MÁM ROZHODNUTIE

Keď máte v rukách rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu, musíte požiadať úrad, ktorý vám ho vydal, o poskytnutie alebo zabezpečenie služby, ktorú potrebujete. Vyžadajte si na úrade zoznam všetkých zariadení, ktoré vo vašom okolí poskytujú ten druh služby, o ktorý žiadate. V zozname nájdete zariadenia, ktoré zriadili obce alebo samosprávny kraj (verejný poskytovateľ), ale aj také, ktoré zriadili cirkevné a občianske organizácie (neverejný poskytovateľ). Zákon ukladá úradu, ako má postupovať pri zabezpečovaní služby pre vás. V naliehavých prípadoch, ak je vážne ohrozený život alebo zdravie, musí službu v domácnosti alebo v zariadení zabezpečiť bezodkladne, ešte pred nadobudnutím právoplatnosti rozhod-

nutia o odkázanosti. Ak ide o umiestnenie do zariadenia a službu naozaj potrebujete, nezapíšu sa do poradníka, ale trvajte na tom, aby vám našli verejného alebo neverejného poskytovateľa, ktorý má voľné miesto. Ak nechcete byť vo veľkom zariadení, žiadajte, aby vás umiestnili do zariadenia rodinného typu (s počtom miest menej ako 40). Zo zákona na to máte právo.

AK SA NÁJDE VOĽNÉ MIESTO U NEVEREJNÉHO POSKYTOVATEĽA, PODPÍŠTE ZMLUVU O POSKYTOVANÍ SLUŽBY AŽ POTOM, KEĎ SA ÚRAD, KTORÝ VÁM SLUŽBU ZABEZPEČUJE, ZAVIAŽE, ŽE TOMUTO POSKYTOVATEĽOVI BUDE FINANČNE PRISPIEVAŤ. V TAKOM PRÍPADE NEBUDETE PLATIŤ PLNÚ CENU SLUŽBY, ALE PRIBLIŽNE TOĽKO AKO U VEREJNÉHO POSKYTOVATEĽA.

DOBRE ZMLUVY ROBIA PRIATEĽOV

Pre vašu spokojnosť so službou je dôležitá zmluva, ktorú uzavriete s poskytovateľom sociálnej služby. Zmluva o poskytovaní sociálnych služieb je vážny dokument, preto ho nepodpisujte hneď, ale doprajte si čas na to, aby ste si ho poriadne prečítali, prípadne sa s niekým poradili. Dobré si skontrolujte, aké služby budete dostávať a koľko za ne budete platiť. Zákon určuje, ktoré činnosti sú platené a ktoré sa poskytujú bezplatne. V zmluve si môžete dohodnúť všetky činnosti a aktivity, na ktoré ste odkázaný a o ktoré máte záujem, aby ste sa cítili príjemne.

VENUJTE POZORNOSŤ PRAVIDLÁM, PODEĽ KTORÝCH VÁM V ČASE UZATVÁRANIA ZMLUVY VYPOČÍTAJÚ VÝŠKU ÚHRADY ZA SLUŽBY, ALE RÁTAJTE S TÝM, ŽE CENY SLUŽIEB SA MÔŽU MENIŤ AJ V NADVÄZNOSTI NA ZVÝŠOVANIE DÔCHODKOV, VAŠICH PRÍJMOV, ALE AJ ZVÝŠENIE ÚHRADY ZO STRANY OBCE/MESTA A SAMOSPRÁVNEHO KRAJA ALEBO ZO STRANY NEVEREJNÉHO POSKYTOVATEĽA.

KOĽKO BUDEM PLATIŤ ZA SOCIÁLNE SLUŽBY

AKÁ JE CENA SOCIÁLNEJ SLUŽBY

Sociálne služby nie sú lacné. Ten, kto vám ich poskytuje má s tým spojené výdavky (v zákone nazývané aj eko-

nomicky oprávnené náklady, ak nedosahuje zisk). Pre Vašu predstavu uvádzame, že reálne napr. jedna hodina opatrovateľskej služby stojí 5 – 7,50 €, jeden km prepravnej služby vyjde na 70 centov až 1,10 €, jeden mesiac pobytu v zariadení pre seniorov stojí 700 až 1000 €, pobyt v špecializovanom zariadení stojí cca 1200 €. (Uvádzané výdavky boli zistené v roku 2015).

KTORÉ SLUŽBY SÚ PLATENÉ A KTORÉ NIE

Nebudete platiť za službu tlmočenia (v posunkovej reči, artikulačné a taktilné tlmočenie), monitorovaciu a signalizačnú pomoc (náramky) a podporu samostatného bývania, ale ani za niektoré odborné činnosti, ktorými sú sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, pracovná terapia, preventívna aktivita, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov a pomoc pri pracovnom uplatnení. Neplatí sa za vybrané ošetrovateľské výkony, napr. podávanie infúzie, odsávanie pacienta, ošetrovanie dekubitov, preväz rany, ak má zariadenie zmluvu so zdravotnou poisťovňou, ktorá jej tieto zdravotné výkony prepláca.

Budete platiť za niektoré odborné a obslužné činnosti, ktorými sú pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby (opatrovanie) ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva. Platí sa aj za donášku stravy, nákupu, podávanie a aplikáciu liekov, polohovanie. Platí sa aj za ďalšie činnosti: preprava, požičiavanie zdravotníckych a kompenzačných pomôcok, úschova cenných vecí, záujmová činnosť (napr. návšteva kultúrnych podujatí), a za iné činnosti, ktoré nie sú považované za sociálnu službu napr. služby kadernícky, holiča, pedikérky...)

NECHAJTE SI PODROBNE VYSVETLIŤ, ČO ZÁKON HOVORÍ O ÚHRADE ZA SLUŽBY. AKÉ SLUŽBY MÁTE PRÁVO DOSTÁVAŤ BEZPLATNE A ZA KTORÉ MUSÍTE PLATIŤ.

AKO SA DOZVIEM, ZA ČO PLATÍM

Zákon ukladá poskytovateľovi verejne sprístupniť Cenník služieb. V návrhu zmluvy o poskytovaní služieb, ktorú dostanete, má byť presne uvedená suma, koľko budete platiť za odborné, koľko za obslužné a koľko za ďalšie činnosti, ktoré vám budú podľa zákona a vášho

výberu poskytované. Vy rozhodujete o tom, či si objednáte - aj vzhľadom na vaše finančné možnosti – vyšší štandard služieb (napr. jednoposteľovú izbu, izbu s väčšou obývacou plochou). Náklady za odborné činnosti, za ktoré občan neplatí, hradí poskytovateľovi zo svojho rozpočtu obec alebo samosprávny kraj alebo štát prostredníctvom finančného príspevku, ktorý poskytuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „MPSVR“) priamo poskytovateľovi vybraného druhu sociálnej služby (podľa toho, kto za čo zodpovedá). Vy si však môžete objednať aj niektoré iné činnosti, napr. zdravotnú rehabilitáciu, arteterapiu, ale budete si ich musieť zaplatiť a uzavrieť s poskytovateľom osobitnú zmluvu o ich poskytovaní. Aj v rámci obslužných činností Vám môže poskytovateľ ponúkať rôzne možnosti (napr. exkluzívne a bežné vybavenie izby, menšiu alebo väčšiu izbu, vyššiu frekvenciu upratovania), je to veľmi individuálne a vecou dohody oboch zmluvných strán, je potrebné však počítať s tým, že za takéto „nadštandard“ si pripláťte. Ďalšie činnosti a ich rozsah ovplyvňujú výšku úhrady/ceny v závislosti od vašich potrieb a vášho príjmu a od schopnosti poskytovateľa zabezpečiť Vám požadované služby.

PRI PODPISOVANÍ ZMLUVY O POSKYTOVANÍ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB, ALE AJ ZMLUVY O POSKYTOVANÍ INÝCH ČINNOSTÍ SA PÝTAJTE DOVTEDY, KÝM VÁM NEBUDE JASNÉ, ZA ČO BUDETE PLATIŤ A ZA ČO NIE.

KTO URČUJE CENU SLUŽBY

Cenu/úhradu za služby určuje poskytovateľ sociálnych služieb. U verejných poskytovateľov, ktorých zriadila obec alebo samosprávny kraj, sa cena/úhrada za službu určuje všeobecne záväzným nariadením, ktorú schvaľujú občania, mestskí alebo krajskí poslanci. U neverejných poskytovateľov sociálnych služieb cenu (na základe oprávnených výdavkov) určuje zriaďovateľ, ktorým je občianska alebo cirkevná organizácia. Cena za rovnaký druh a rovnaký rozsah činností v rámci tejto služby musí byť rovnaká pre všetkých klientov, spôsob jej výpočtu musí byť verejne prístupný a zrozumiteľný pre žiadateľov a prijímateľov sociálnej služby. To však neznamená, že všetci občania platia rovnakú úhradu, nakoľko tá sa odvíja aj od výšky príjmu a majetku občana.

KOLKO TEDA BUDEM PLATIŤ

Ak budete dostávať sociálnu službu od neverejného poskytovateľa, výška Vašej úhrady bude závisieť aj od toho, či vaša obec alebo samosprávny kraj bude prispievať na Vašu sociálnu službu u poskytovateľa, ktorého ste si vybrali, t. j. či si u neho obec alebo samosprávny kraj objednal sociálnu službu práve pre Vás. Ak si sociálnu službu objednali a zaviazali sa platiť tomuto poskytovateľovi zákonom určené finančné príspevky na odkázanosť a na prevádzku, budete platiť takú cenu/úhradu za službu, aby vám z vášho príjmu/dôchodku zostala suma, ktorú garantuje zákon (občanmi nazývaná aj vreckové).

Ak si obec alebo samosprávny kraj neobjednali sociálnu službu u poskytovateľa, ktorého ste si vybrali, neverejný poskytovateľ bude nútený Vám ponúknuť sociálnu službu za vyššiu cenu/úhradu. Cena/úhrada bude vyššia preto, lebo ak mu obec ani kraj neprispievajú na náklady ním poskytovanej sociálnej služby žiadnou sumou, budete ich musieť v plnej výške zaplatiť vy. Do rovnakej situácie sa môže občan dostať aj vtedy, ak priamo s neverejným poskytovateľom uzavrie zmluvu o poskytovaní sociálnej služby, t. j. bez sprostredkovania obcou alebo samosprávnym krajom a nepodal si na obec/samosprávny kraj žiadosť o zabezpečenie sociálnej služby. Podanie takejto žiadosti je dôležité pre občana, nakoľko s ňou sa spája nárok občana na finančnú podporu sociálnej služby z verejných zdrojov obce/samosprávneho kraja. 13 Je tu ale výnimka. Chceli by sme Vás upozorniť, že takúto žiadosť si občan nemusí podať, ak má záujem o sociálnu službu u poskytovateľa (verejný aj neverejný), ktorý je podporovaný finančným príspevkom z MPSVR. Preto Vám odporúčame opýtať sa poskytovateľa aj na to, ako a kým je financovaný z verejných zdrojov.

NEVZDÁVAJTE SA. KAŽDÝ OBČAN MÁ PRÁVO NA SOCIÁLNU SLUŽBU, AK JU POTREBUJE A PRÁVO VYBRAŤ SI NIELEN DRUH A FORMU SOCIÁLNEJ SLUŽBY, ALE AJ POSKYTOVATEĽA (VEREJNÉHO AJ NEVEREJNÉHO) A NEMÔŽE BYŤ DISKRIMINOVANÝ A NEPODPORENÝ Z VEREJNÝCH ZDROJOV LEN PRETO, ŽE SI VYBRAL NEVEREJNÉHO POSKYTOVATEĽA. ZÁLEŽÍ AJ OD VÁS, ČI TO TAK BUDE. VY STE SI VYBRALI POSKYTOVA-

TEĽA PO DLHOM UVAŽOVANÍ A VYVIETE AJ PREČO, PRETO TRVAJTE NA TOM, ŽE CHCETE DOSTÁVAŤ SLUŽBY PRÁVE OD NEHO. MUSÍ SA NÁJSTĽ SCHODNÁ CESTA.

ČO AK NEBUDEM MAŤ DOSŤ PEŇAZÍ

Zákon vám zaručuje právo na poskytnutie služby, aj vtedy, ak máte nízky alebo žiadny príjem. Ak nebudete mať dosť prostriedkov, aby ste zaplatili úhradu (cenu) za služby u poskytovateľa, ktorý je podporovaný z verejných zdrojov, musíte pri uzatváraní zmluvy o poskytnutí sociálnej služby predložiť poskytovateľovi aj doklady o vašom príjme za predchádzajúci mesiac (ak máte pravidelný príjem, napr. dôchodok) a za predchádzajúci rok (ak máte nepravidelný príjem) a čestné prehlásenie o vašom majetku.

Zákon vás chráni aj pred tým, aby ste nezaplatili cenu, ktorá je rovnaká alebo vyššia ako váš príjem a majetok. Ak Vám poskytnú opatrovateľskú službu v domácnosti, musí vám po zaplatení za službu zostať 1,4 násobok životného minima. To je dnes 277,33 € (október 2015). Ak ste v zariadení pre seniorov, musí vám zostať 25 % zo životného minima, čo je 49,52 € (október 2015).

A KTO TO TEDA ZAPLATÍ

Ak nemáte dostatočný príjem a majetok, aby ste mohli zaplatiť za služby, ktoré potrebujete, poskytovateľ služieb bude žiadať, aby to zaplatili Vaši príbuzní – manžel, deti, rodičia. Ak dobrovoľne neuzavrú s poskytovateľom zmluvu o platení úhrady za službu, obecný úrad alebo samosprávny kraj vydá rozhodnutie o ich povinnosti prispievať za vás určenou sumou. Ak nemáte žiadnych príbuzných, poskytovateľ si uplatní svoje nároky/pohľadávku aj neskôr, ak získate alebo si usporíte nejaké peniaze alebo získate majetok, ale najneskôr v dedičskom konaní.

Aj Vaši najbližší príbuzní sú chránení pred neprimeranou úhradou. Preto aj im musí po zaplatení Vašej časti úhrady zostať suma 1,65 násobku životného minima (t. j. 326,84 € - október 2015) a ak ich príjem je nižší, nemožno od nich vyžadovať platenie vašej úhrady, nezaplatená čiastka bude stále figurovať ako nezaplatená pohľadávka poskytovateľa služby. Tento si ju napokon uplatní najneskôr v dedičskom konaní, ktoré sa vedie po zomrelom klientovi.

NETRÁPTE SA TÝM. PRIŠIEL ČAS SPLÁCANIA TROCH GROŠOV AKO V ZNÁMEJ ROZPRÁVKE. NEMUSÍTE SA ZA TO HANBIŤ. ALE PRE ISTOTU NEROZDAJTE VŠETOK SVOJ MAJETOK DEŤOM. UŽITE SI HO, KOLKO LEN MÔŽETE, VEĎ STE SA NAŇ DOSŤ NAROBILI.

DRUHÝ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB PRE SENIOROV A OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM OPATROVATEĽSKÁ SLUŽBA

poskytuje ju obec alebo ním zriadená organizácia alebo neverejný poskytovateľ osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej osoby pri úkonoch sebaobsluhy, pri starostlivosti o domácnosť a pri sociálnych aktivitách. Službu vykonáva profesionálna opatrovateľka/opatrovateľ v rozsahu najmenej dve hodiny denne (60 hodín mesačne) v domácnosti opatrovaného. Žiadateľ o službu musí byť posúdený obecným/mestským úradom a musí mať rozhodnutie o odkázanosti na túto službu a dosiahnuť minimálne II. stupeň odkázanosti.

NEFORMÁLNE OPATROVANIE/PEŇAZNÝ PRÍSPEVOK NA OPATROVANIE

poskytuje sa na základe žiadosti tej osoby, ktorá má záujem opatrovať (člen rodiny alebo iná osoba, napr. sused, priateľ), rozhoduje o ňom úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý súčasne posúdi aj stupeň odkázanosti osoby, ktorá má byť opatrovaná. Nárok na príspevok na opatrovanie vzniká, ak stupeň odkázanosti opatrovaného je V. alebo VI. Opatrovanie nie je sociálnou službou, je kompenzáciou ťažkého zdravotného postihnutia.

ODĽAHČOVACIA SLUŽBA

poskytuje sa opatrovateľovi (napr. členovi rodiny alebo spolubývajúcej osobe), ktorý opatruje občana, odkázaného na pomoc a poberá peňažný príspevok na opatrovanie. Opatrovateľ má nárok na 30 dní „dovolenky“, počas ktorej je obec povinná opatrovanej osobe poskytnúť alebo zabezpečiť opatrovateľskú službu v domácnosti alebo poskytnúť alebo zabezpečiť sociálnu službu v pobytovom zariadení. Opatrovateľ má aj v čase „dovolenky“ nárok na poberanie príspevku na opatrovanie, je však povinný vždy ohlásiť do 8 dní nástup na „dovolenku“ príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Je vhodné, ak obec požiadať s časovým predstihom o adekvátnu sociálnu

službu, ktorá sa má opatrovanej osobe poskytnúť v čase „voľna“ opatrovateľa. Oprávnenosť na odľahčovaciu službu sa preukazuje posudkom úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorého obsahom je aj stupeň odkázanosti na pomoc inej osoby.

OSOBNÁ ASISTENCIA

nie je sociálnou službou, ale ide o veľmi progresívny nástroj z oblasti kompenzácií pre osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý im umožňuje realizovať základné ľudské práva a slobody, podporiť ich sociálne začlenenie a nezávislosť v rozhodovaní sa o rodinnom živote, o vykonávaní pracovných, vzdelávacích a voľnočasových aktivít. Osobnú asistenciu vykonáva osobný asistent/asistenti na základe zmluvy s občanom s ťažkým zdravotným postihnutím. O rozsahu osobnej asistencie a výške príspevku na osobnú asistenciu rozhoduje úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v mieste bydliska žiadateľa. Maximálny ročný rozsah hodín osobnej asistencie je 7.300 hodín a hodinová sadzba predstavuje 2,76 € (október 2015).

SPROSTREDKOVANIE OSOBNEJ ASISTENCIE

je sociálna služba pre osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorej úrad práce poskytuje príspevok na osobnú asistenciu, resp. ktorá je odkázaná na osobnú asistenciu. Agentúra vyhľadáva a sprostredkúva osobných asistentov, poskytuje sociálne poradenstvo, vzdeláva užívateľov osobnej asistencie a asistentov a vykonáva administratívne a finančné služby spojené s osobnou asistenciou. Žiadateľ o sprostredkovanie sa preukáže rozhodnutím úradu práce o priznaní príspevku na osobnú asistenciu alebo posudkom o odkázanosti na osobnú asistenciu.

MONITOROVANIE A SIGNALIZÁCIA POTREBY POMOCI

táto služba je určená pre osoby s nepriaznivým stavom a má im sprostredkovať pomoc cez signalizačné alebo audiovizuálne zariadenie napojené na centrálny dispečing. Občan so zdravotným postihnutím alebo starší človek, ktorý žije sám, tak má možnosť privolať si pomoc veľmi jednoduchým spôsobom (napr. pri páde, zhoršení zdravotného stavu). Jedným z technických riešení je nosenie náramku, ktorý po stlačení signalizuje potrebu pomoci priamo 17 dispečingu, kde zamestnanec/zamestnan-

kyňa identifikuje volaného, zistí dôvod vzniknutej situácie, potrebu pomoci a následne aj pomoc zabezpečí. Nemusi ísť pritom len o privolanie záchranej služby, ale aj o kontaktovanie blízkej osoby alebo opatrovateľa.

SLUŽBA VČASNEJ INTERVENCIE

je pomerne nová sociálna služba určená deťom so zdravotným postihnutím do 7 rokov a rodine tohto dieťaťa. V rámci tejto služby sa dieťaťu a jeho rodine poskytuje špecializované sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, rôzne preventívne aktivity a výkon stimulácie rôznymi metódami a technikami zameranými na senzorické a motorické stimulácie. Cieľom týchto odborných činností je v súlade s holistickým prístupom zabezpečiť optimálny vývoj dieťaťa so zdravotným postihnutím. Túto službu možno poskytovať ambulantne alebo terénnou formou, napr. priamo v domácnosti, v ktorej žije dieťa so zdravotným postihnutím.

PODPORA SAMOSTATNÉHO BÝVANIA

služba je určená občanom nachádzajúcim sa v rôznych nepriaznivých situáciách a v rámci nej sa umožňuje poskytovať rôzne druhy pomoci priamo v ich prirodzenom prostredí (napr. v byte, rodinnom dome) Ide napr. o pomoc pri vedení domácnosti, pri hospodárení s finančnými prostriedkami, pri platení účtov, pri nadväzovaní kontaktov. Okrem uvedených aktivít sa poskytuje sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov a vykonáva sa preventívna aktivita a sociálna rehabilitácia. Tento nástroj je možné využiť aj pri podpore osôb so zdravotným postihnutím, ktoré v rámci procesu deinštitucionalizácie budú prechádzať z celoročných pobytových zariadení sociálnych služieb do prirodzeného domáceho alebo komunitného prostredia s cieľom podporiť ich nezávislosť a samostatnosť.

PREPRavná SLUŽBA

poskytuje sa osobe s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanej na individuálnu prepravu a osobe s nepriaznivým zdravotným stavom, ktorý spôsobuje obmedzenie jej mobility. Žiadateľ sa preukáže posudkom úradu práce, sociálnych vecí a rodiny alebo potvrdením lekára.

TLMOČNÍCKA SLUŽBA

poskytuje tlmočenie v posunkovej

reči, artikulačné tlmočenie alebo taktilné tlmočenie. Žiadateľ o tlmočnickú službu preukazuje zdravotné postihnutie potvrdením svojho lekára. Sprostredkovanie tlmočnickej služby sa poskytuje osobe, ktorá je odkázaná na tlmočnickú službu. Zahŕňa vykonávanie administratívnych úkonov, vedenie databázy žiadateľov a databázy tlmočníkov a vykonávanie školení pre obe skupiny.

SPRIEVODCOVSKÁ SLUŽBA A PREDČITATEĽSKÁ SLUŽBA

poskytuje sa osobe, ktorá je nevidiaca alebo prakticky nevidiaca a osobe s mentálnym postihnutím. Sprievod na základné sociálne aktivity a predčítanie je samostatnou sociálnou službou vtedy, ak sa neposkytuje v rámci opatrovateľskej služby alebo v rámci osobnej asistencie. Žiadateľ o tieto služby preukazuje zdravotné postihnutie potvrdením svojho lekára.

POŽIČIAVANIE POMÔCOK

pomôcky sa zapožičiavajú na určitý čas osobe s ťažkým zdravotným postihnutím alebo s nepriaznivým zdravotným stavom, ak je odkázaná na pomôcku. Nepriaznivý zdravotný stav sa preukazuje potvrdením lekára, ťažké zdravotné postihnutie a odkázanosť na pomôcku sa preukazuje posudkom úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

SOCIÁLNA REHABILITÁCIA

je odborná činnosť na podporu samostatnosti, nezávislosti, sebestačnosti. Vykonáva sa rozvojom a nácvikom zručností alebo aktivizovaním schopností a posilňovaním návykov pri sebaobslužbe, starostlivosti o domácnosť a základných sociálnych aktivitách (používanie pomôcky, nácvik priestorovej orientácie a samostatného pohybu, výučba písania a čítania Brailloвого písma...). Táto odborná činnosť sa poskytuje v rámci iných sociálnych služieb, ale môže byť poskytovaná aj samostatne, ale len vtedy, ak má poskytovateľ na ňu udelenú akreditáciu.

DENNÝ STACIONÁR

zariadenie, v ktorom sa poskytuje najmä pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby (opatera), stravovanie, záujmová činnosť či pracovná terapia občanovi odkázanému na pomoc počas dňa, bez ubytovania. Žiadateľ o službu musí byť posúdený obecným/mestským úradom a musí mať rozhodnutie o odkázanosti na túto službu a dosiahnuť minimálne II. stupeň odkázanosti.

DENNÉ CENTRUM

služi pre udržiavanie sociálnych kontaktov a pre záujmové činnosti rôznych skupín obyvateľov; poznáme ho pod pôvodnými názvami ako klub dôchodcov, materské centrum. Na vstup stačí prejavenie záujmu a príslušnosť k sociálnej skupine, ktorej je centrum určené.

ZARIADENIE

OPATROVATEĽSKEJ SLUŽBY

v zariadení sa poskytuje sociálna služba iba na určitý čas plnoletému občanovi odkázanému na pomoc inej osoby, ak mu nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu v domácnosti. Žiadateľ o službu musí byť posúdený obecným/mestským úradom, musí mať rozhodnutie o odkázanosti na túto službu a dosiahnuť minimálne II. stupeň odkázanosti.

ZARIADENIE PRE SENIOROV

služi občanovi, ktorému terénna alebo ambulantná sociálna služba nemôže dostatočne uspokojiť jeho potreby a pre nepriaznivý zdravotný stav potrebuje vyššiu mieru starostlivosti inej osoby. Zariadenie pre seniorov poznáme pod pôvodným názvom domov dôchodcov. Podmienky: žiadateľ o službu musí byť v dôchodkovom veku, musí byť posúdený obecným/mestským úradom, musí mať rozhodnutie o odkázanosti na túto službu a dosiahnuť minimálne IV. stupeň odkázanosti; umiestnený môže byť aj občan, ktorý má dôchodkový vek a nie je odkázaný na pomoc inej osoby, ale službu potrebuje z iných vážnych dôvodov (napr. je týraný blízkou osobou).

ŠPECIALIZOVANÉ ZARIADENIE

je určené osobe odkázanej na pomoc inej osoby, ak má zdravotné postihnutie spôsobené napr. Parkinsonovou chorobou, Alzheimerovou chorobou, sklerózou multiplex, schizofréniou, demenciou, hluchoslepotou a inou chorobou a v dôsledku toho potrebuje starostlivosť s osobitným odborným zameraním. Žiadateľ musí byť posúdený úradom samosprávneho kraja, musí mať rozhodnutie o odkázanosti na túto službu a dosiahnuť minimálne V. stupeň odkázanosti.

DOMOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

je zameraný na pomoc a služby občanovi vo veku od 18 rokov do dosiahnutia dôchodkového veku, ktorý je odkázaný na pomoc inej osoby alebo občanovi, ktorý je nevidiaci alebo prakticky nevidiaci. V zariadení sa utvárajú podmienky aj na vzdelávanie. V prípade, že sú služby poskytované deťom, poskytuje sa im aj výchova. Vekové obmedzenie pre deti a mládež do 18 rokov sa vzťahuje len na sociálnu službu v domove sociálnych služieb, ktorá sa poskytuje celoročne. Deťom a mládeži do 18 rokov je však možné poskytovať službu v domove sociálnych služieb ambulantne a týždennou formou. Žiadateľ o službu musí byť posúdený úradom samosprávneho kraja, musí mať rozhodnutie o odkázanosti na túto službu a dosiahnuť minimálne V. stupeň odkázanosti. V prípade nevidiacich a prakticky nevidiacich osôb musí žiadateľ dosiahnuť minimálne III. stupeň odkázanosti.

REHABILITAČNÉ STREDISKO

je zamerané na pomoc osobe, odkázanej na pomoc inej osoby, slabozrakkej alebo nepočujúcej alebo osobe, ktorá má ťažkú obojstrannú nedoslýchavosť. Ide o ambulantnú alebo pobytovú službu na určitý čas (najviac na tri mesiace, ak sa poskytuje pobytovou formou). V stredisku sa poskytuje poradenstvo aj rodine alebo inej osobe, ktorá zabezpečuje starostlivosť občanovi odkázanému na pomoc v domácom prostredí. Žiadosť sa podáva na samosprávny kraj, žiadateľ musí mať rozhodnutie o odkázanosti na túto službu a dosiahnuť minimálne II. stupeň odkázanosti. Zariadenie podporovaného bývania – je sociálna služba určená občanovi, ktorý dosiahol vek 16 rokov a ktorý je odkázaný na pomoc inej osoby a potrebuje dohľad, pod ktorým je schopný viesť samostatný život. Ide najmä o usmerňovanie a monitorovanie odkázaného občana pri zabezpečovaní sebaobslužných úkonov, starostlivosti o svoju domácnosť a pri sociálnych aktivitách. Žiadateľ musí dosiahnuť minimálne II. stupeň odkázanosti pri posúdení samosprávnym krajom a musí mať rozhodnutie o odkázanosti na túto službu. Zdroj: Zákon č.

Vydala: SOCIA – Nadácia na podporu sociálnych zmien
Legionárska 13
831 04 Bratislava,
Tel. 02 - 55 64 52 14
www.socia.sk

DESATORO PRE VÝBER ZARIADENIA PRE SENIOROV

pomáha položiť zásadné otázky, ktoré by mal zvážiť každý pri výbere pobytového zariadenia. Ide o veľmi dôležité rozhodnutie – ide o nový domov pre seniora. Týmto radami chceme podporiť seniorov a ich rodiny a predísť riziku zlého zaobchádzania so starými ľuďmi v celoročných pobytových zariadeniach (napr. zariadenie pre seniorov, špecializované zariadenie).

1) ZARIADENIE OSOBNÉ NAVŠTÍVTE

Aké sú podmienky bývania? Koľko ľudí býva v jednej izbe? - Aké sú podmienky pre vykonávanie osobnej hygieny? Necítite v zariadení zápach moču, ktorý svedčí o zanedbávaní starostlivosti o klientov? - Pri príjme imobilného, prípadne čiastočne imobilného klienta, ktorý používa absorpčnú jednorazovú hygienickú pomôcku na riešenie inkontinencie moču alebo stolice, sa informujte, či vedúca sestra vykonáva individuálne posúdenie stavu klienta. - Môžu mať klienti bezpečne uložené svoje osobné veci a mať k nim prístup? - Majú

dostatok súkromia? - Neobmedzuje niekto klientov v osobnej slobode (napr. bezdôvodne zodvihnuté bočnice na posteľi)? - Sú v izbách tiesňové tlačidlá, ktorými môže byť privolaný pracovník? (vyskúšajte si tlačidlo, či niekto príde) - Zodpovedá strava zásadám racionálnej výživy a potrebám diétného stravovania?

2) POROZPRÁVAJTE SA S TÝMI, KTORÍ TU ŽIJÚ.

Ako sú spokojní? - Klope personál pred vstupom do izby? - Klientom sa vyká alebo tyká? Ako sú oslovovaní? - Spravajú sa zamestnanci ku klientom s úctou a rešpektom? - Zisťuje personál rozhovorom základné potreby a denný režim inkontinentného klienta?

3) ZAUJÍMAJTE SA O TO, AKO JE ZABEZPEČOVANÝ VOĽNÝ ČAS KLIENTOV.

Aká je ponuka voľnočasových aktivít? Porozmýšľajte, či zaujmú Vášho seniora - Prichádzajú za klientmi dobrovoľníci, ktorí sa im venujú? - Je súčasťou zariadenia terasa, bal-

kón alebo záhrada, kde môžu klienti tráviť čas na čerstvom vzduchu? - Môžu sa klienti voľne pohybovať po zariadení aj mimo neho?

4) KTO V ZARIADENÍ PRACUJE?

Je tu dosť pracovníkov? Koľko času denne venujú klientovi? - Sú medzi pracovníkmi muži aj ženy? Môže si klient vybrať, kto mu pomôže napr. s intímnu hygienou? - Majú pracovníci potrebné vzdelanie (sociálny pracovník, opatrovateľ/-ka, zdravotná sestra)? - Zaujíma sa zariadenie o nové trendy práce s klientom? - Dbá zariadenie na kontinuálne vzdelávanie personálu v odborných témach?

5) ZISTITE SI, ČI MÁ ZARIADENIE PRE SENIOROV SVOJHO LEKÁRA

Prichádza lekár pravidelne, alebo má ordináciu v blízkom okolí?

6) PREDSTAVTE SI SEBA AKO KLIENTA ZARIADENIA PRE SENIOROV S CELODENNÝM REŽIMOM

Máte pokojný a dostatočný čas na rannú hygienu? - S koľkými ďalšími ľuďmi sa delíte o spoločnú toaletu? - Ak sa vám chodí ťažšie, môžete sa v zariadení dostať tam, kam potrebujete (záchod, jedáleň, kúpeľňa, spoločenská miestnosť, priestory pre voľný čas)? - Sú v zariadení zrozumiteľne označené toalety? Pomáha personál klientom na toaletu, teda podporuje klienta v jeho samostatnosti v sebaobsluhy? - Máte možnosť ovplyvniť čo budete jesť? - Môžete prijímať návštevy v súkromí? - Môžete telefonovať osamote? - Je pre vašu

rodinu a priateľov jednoduché dopraviť sa do zariadenia? Je zariadenie ľahko dostupné verejnou dopravou?

7) PORIADNE SI PREČÍTAJTE DÔLEŽITÉ DOKUMENTY

Zistite si, či zariadenie pre seniorov poskytuje sociálnu službu legálne, t.j. či je v registri poskytovateľov sociálnych služieb.

- Oboznámte sa s domácim poriadkom – kedy je nočný kľud, ako a kedy prebieha stravovanie?

- Vyžiadať si vzor/návrh zmluvy o poskytovaní služieb

9) PÝTAJTE SA NA NÁZORY OKOLIA, ZNÁMYCH, NA SOCIÁLNOM ODBORE DANEJ OBCE/MESTA

Akú povest' má zariadenie? - Spolupracuje s inými organizáciami v okolí?

10) INFORMUJTE SA, AKÝM SPÔSOBOM SA V ZARIADENÍ RIEŠI NESPOKOJNOSŤ KLIENTOV.

Majú schránku na podávanie podnetov, sťažností a je umiestnená na dostupnom mieste? - Zisťuje zariadenie spokojnosť/nespokojnosť klientov dotazníkmi?

Vydala: SOCIA – Nadácia na podporu sociálnych zmien

Legionárska 13,

831 04 Bratislava

Tel. 02 - 55 64 52 14

www.socia.sk

**Tlač letáku bola realizovaná s finančnou podporou
SCA Hygiene Products Slovakia, spol. s r.o.**

Ked' nohy neslúžia, ale duša vibruje

RANNÁ CESTA DO PRÁCE, PEŠIA TÚRA ČI DOBIEHANIE NA VLAK. PRE ZDRAVÉHO ČLOVEKA JE TAKMER NEPREDSTAVITELNÉ, ŽE BY SA MAL VZDAŤ NIEČOHO TAKÉHO PRIRODZENÉHO, AKO JE CHÔDZA

Monika Erdofy

Ondrej Porgesz, 73-ročný dôchodca na invalidnom vozíku, nebol pripravený nato, že raz bude odkázaný na pomoc taxikárov pri hľadaní bezbariérovej toalety v cudzom meste. „A taxikár veru stratil trpezlivosť. Vysadil ma na stanici, že tam mi poradia,“ spomína s úsmevom. Vyžaruje z neho životný nadhľad a vnútorný pokoj.

Ťažké roky

Učiteľ Ondrej Porgesz sa stal v mladosti obeťou zhuku najnežičlivejších okolností. Zrubeoly sa vyklúľ zápal mozgových blán a z neho zápal miechy. Nepomohli ani opakované operácie chrbta, narušené zdravie už bolo nezvratné. Vozík nenasledoval hneď. Najskôr prišla jedna barla, potom dve. A aj keď Ondrej poznal prognózu svojho zdravotného stavu, dlho ju odmietal prijať. V tridsiatke sa predsa na vozík nesadá! „Bol som mladý a predstava, že budem žiť na vozíku, bola neveselá. Niekedy som bol aj celý týždeň len na izbe,

kde som cvičil,“ spomína na náročné roky etablovania a je to jediná téma, pri ktorej na chvíľu zväžnie. Ondrej sa však nevzdal a s pomocou rodiny, viery a pevnej vôle sa naučil zvládať neľahkú situáciu. Oporou mu bola rodina. Zlé psychické stavy zvládol najmä vďaka manželke, ktorá ho denne navštevovala v nemocnici a pomáhala mu prekonať prechod na vozík. „To, že dnes môžem vyjsť medzi ľudí, aj keď na vozíku, je pre mňa víťazstvo.“

Hviezda kúpeľov

Ťažko by ste v Ondrejovi pátrali po stopách zatrpknutého introverta. Stretli sme sa s ním na promenade v kúpeľoch, ktoré navštevuje už 43 sezón. Z reakcie okoloidúcich bolo jasné, že dnes sa už na izbe pred svetom nezatvára. Počas rozhovoru sa pri nás postavila Katarína, ktorá sa s Ondrejom vyobi i mala ako stará známa. „Vždy, keď vidím hŕľ ľudí, viem, že uprostred je Ondrej. Čakacie lehoty sa na neho berú!“ hovorí a so smiechom spomína, ako ju Ondrej, keď bola tehotná, vyvážal na vozíku, aby sa nemusela s rastúcim bruškom namáhať.

Ondrejovi je v kúpeľoch ako rybe vo vode. Pozná tam každý kút, zamestnancov zdraví po mene. So svojím vekom a skúsenosťami dobrovoľne odoláva tren-

„Príbeh vozičkára Ondreja Porgesza nás zaujal pre jeho entuziazmus a pozitívny prístup k životu. Pre mnohých je príkladom a povzbudením,“ napísala autorka príspevku.

dom a nepotrebuje moderné „lieky“ proti únave či stresu. Silu čerpa z prírody. „Veľmi rád sledujem stromy v kúpeľnom parku. Je tu o nich aj veľa napísané. Odkiaľ pochádzajú, kde sa pestujú. Porovnávam ich, ako rastú, ako tuja podrástla, ako ju ostrihali. V parku vonia čerstvé seno a je tu množstvo zákutí, ktoré málo kto pozná. Vždy sa sem rád vyberiem, keď chcem byť sám so sebou. Tento park by som nevymenil za nič.“ Nie každý má čas a chuť zastaviť sa, aby sledoval rásť stromy.

Veď pomaly nenájdete na ulici človeka, čo by sa nepozeral na displej mobilu alebo nekráčal so slúchadlami v

ušiach. Keď na to poukážeme, Ondrej nás zastaví: „Nie, nie, nijaké slúchadlá v ušiach, to nepoužívam. Len si tam sedím a pozerám sa, aký drozd prileť, ako si d'obká.“

Radosť nad piliermi

Viera, rodina, priatelia, plávanie a

rozjímanie - toto sú piliere, ktoré držia pohromade Ondrejov duchovný i fyzický svet. A držia ho pevne. Keby ste stretli vodičkára v dôchodcovskom veku, zrejme by ste očakávali, že sa vám postázuje na nepriazeň osudu. Ondrej je opačný prípad. Z rozhovoru s ním sa človek

priam revitalizuje a nakazí entuziazmom, aký sa dnes už ani nenosí. Odrazu sa pristihnete, že sa usmievate. V myslí vám víria Ondrejove slová: „Som kresťan a viem si svoj kríž niesť. Zo života sa treba tešiť.“

SNÍMKA; ARCHÍV KTT

RODINA NEPOŠVRNENEJ VRÍČKO – SLOVENSKO

Tel.: 041 4933 741, e-mail: RN@slovanet.sk

Svätý Rok milosrdenstva

Z rozhodnutia Svätého Otca Františka bude 8. decembra 2015 otvorený Svätý Rok milosrdenstva.

Tento rok ma Cirkev pripomenúť jej poslanie byť znamením a svedectvom o milosrdenstve.

Svätý rok bol vyhlásený bulou Misericordiae vultus – Tvár milosrdenstva 11. apríla 2015 na vigíliu Nedele Božieho Milosrdenstva. Rok milosrdenstva bude ohraničený dvoma slávnosťami. Začne 8. Decembra 2015 na slávnosť Nepoškvrneného Počatia Panny Márie a vyvrcholí slávnosťou Krista Kráľa 20. novembra 2016.

Svätý Otec si želá, aby tento rok bol intenzívne prežívaný v každej miestnej cirkvi, aby každý mohol zakúsiť milosrdenstvo Boha Otca. Najviditeľnejším znakom je možnosť otvoriť bránu milosrdenstva všetkých diecézach a umožniť tak hlboko prežívať tento mimoriadny čas aj tým, ktorí nemôžu cestovať do Ríma.

Ide o viditeľné znamenie získania odpustenia. Pre pútnikov v Ríme bude zabezpečená osobitná možnosť prejsť svätou bránou milosrdenstva v atmosfére stíšenia a modlitby.

V Ríme bude mať svätú bránu každá zo štyroch pápežských bazilik a k nim sa priťahujú aj iné.

Ostatných častiach sveta sú za jubilejných chrámy považované tie, ktoré za také označia miestny biskupi a v ktorých bude brána milosrdenstva.

Logo na rok milosrdenstva vytvoril jezuita Marko I. Rupnik, ktoré ukazuje Syna, ktorý si na pleciah kladie strateného človeka, poukazuje na Kristovu lásku v diele vykúpenia. Slová milosrdný ako váš Otec z Lukášovho evanjelia 6,36 požívajú život milosrdenstvo podľa vzoru Otca. Ten vyzýva, aby sme neposudzovali a nezatracovali, ale odpúšťali a priam bezmedzným spôsobom darovali lásku a odpustenie. Nebudem rozpisovať záležitosti ohľadom odpustkov a pokánia, to sa určite dozvieme v kostoloch a v masmédiách, ale rada by som Vás povzbudila, aby ste sa spoločne v rodinách modlievali posvätný ruženec a tak sa spájali s mnohými, ktorí sa budú spoločne modliť

na Námestí pri soche sv. Petra o 18.30 hod. Určite to nebude každému možné, ale keď sa spojíte duchovne v tom čase, ktorý bude vám vyhovovať to spoločne duchovne puto posilnite aj silou vašej modlitby.

Každý z nás by si mal uvedomovať, že máme byť milosrdní ako je milosrdný váš Otec. Lk 6,36

Spôsobov je určite veľmi veľa, keď si spomenieme na podobnosť o poslednom súde: Hladný som bol, smädny som bol, nahý som bol... Keď budeme mať otvorené oči, budeme vidieť aj potreby ľudí okolo nás. Denne vo svojom okolí stretávam ľudí, ktorým môžeme prejsť svoje milosrdenstvo.

Niekedy treba otvoriť peňaženku pre chudobných a bezdomovcov, alebo treba vysúkať rukávy a pomôcť pri domácich prácach a upratovaní, inokedy zasa počúvať pozorne druhého človeka, ktorý žije sám chorý, opustený, od svojich najbližších.

Vieme sa podeliť len z nášho nadbytku, alebo aj ako chudobná vdova, dať aj posledne dve mince a spoľahnúť sa na Božiu pomoc. Ani jeden prejav milosrdenstva nezostane u Boha zabudnutý.

Možno by bolo dobre pre nás všetkých pripomenúť si, či sme nezabudli na Skutky telesného a duchovného milosrdenstva, ktoré sme sa učili na hodinách nábožen-

stva, alebo opakovali pri príprave na Svätosť birmovania.

Vráťme sa ku nim, aby sme ich mohli v Roku milosrdenstva v plnej miere naplňovať a prejavovať všetkým, ktorí to budú od nás očakávať a zvlášť našim najbližším s ktorými žijeme v rodinách, v práci, v škole, v zdravotníckych zariadeniach i na ulici.

Nech nás všetkých k tomu vedie nekončena milosrdná láska Milosrdného Otca.

Pred sviatkami Narodenie Pána v roku 1980 sa pápež Ján Pavol II. stretol s viac ako 2000 deťmi v jednej rímskej farnosti. Svoju katechézu začal slovami: Ako sa pripravujete na Narodenie Pána? Modlitbami, kričali deti. Správne, modlitbami reagoval na to Svätý otec. Ale aj svätou svedčnosťou. Musíte sa vyspovedať, aby ste potom pristúpili k svätému prijímaniu. Urobíte to? A tisíce deti odpovedalo hlasnejšie

Urobíme to! To je dobré, tak to musíme urobiť! Povedal Ján Pavol II., potom tichým hlasom dodal, pápež sa tiež vyspovedá, aby bol hodný prijať Božie dieťa.

Urobme to aj my v týchto týždňoch, ktoré nás delia od Narodenia Pána, stále s väčšou láskou a kajúcnosťou. Vždy sa predsa môžeme ešte lepšie pripraviť na prijatie sviatosti Božieho milosrdenstva, keď dôkladne do hĺbky preskúmame svoju dušu a tak naše prejavy lásky a milosrdenstva budú o to krajšie, radostnejšie a bohatšie.

Za rodinu Nepošvrnenej Sr. M. Alica

Rozhovor pre časopis Vozičkář

Firma KRASPLAST spol. s r.o. zamestnáva zdravotne postihnutých od roku 1993, ako hodnotíte toto obdobie z pohľadu podnikateľa?

Naša spoločnosť prešla od roku 1993 dlhú a strastiplnú cestu. Z malej plastovej výroby v rámci obecného úradu sa vyvinula spoločnosť, ktorá zamestnávala v rokoch 2000-až 2007 vyše 250 zamestnancov. Dominantou výroby bola plastová výroba vstrekaných a vytlačovaných plastov, kde sme patrili k lídrom výroby vstrekaných obalov pre potravinársky priemysel na slovenskom trhu. V oblasti krajčírkej výroby sme sa stali subdodávateľom nadnárodnej spoločnosti Johnson Controls vo výrobe čalúnení do automobilového priemyslu, táto výroba pretrváva do dnes v našej dcérskej spoločnosti Krasplast AMG. V oblasti plastovej výroby sme zaznamenali najväčší progres v spojení so spoločnosťou Coda plastics pochádzajúcej z Anglicka v rokoch 2000 až 2007. Hlavnou výrobou v spoločnej firme Coda.-Krasplast bola výroba vytlačovaných profilov do automobilového priemyslu. Táto spoločná firma zanikla v roku 2007. V roku 2011 začala naša spoločnosť realizovať veľký recyklačný projekt spracovania PUR peny a plastov zo starých vozidiel, ktorý sa skon-

čil v roku 2011 veľkým neúspechom a trvalo našu spoločnosť ekonomicky poznačil.

Chránená dielňa fungovala so spoločnosťou kontinuálne od roku 1993. Výroba sa priebežne menila a odvíjala od vzostupu a pádov celej spoločnosti.

Akými etapami prešla firma pri zamestnávaní zdravotne postihnutých zamestnancov?

V prvej etape sa výroba v chránenej dielni zameriavala na zdravotnícku výrobu spracovaním výrobkov z gázy a buničitej vaty. V druhej etape sa výroba zameriavala na výrobu jednorazových hygienických vreckoviek v kooperácii so spoločnosťou Tento. V tretej etape sa výroba zameriavala na drvenie a triedenie priemyselných plastov vznikajúcich ako technologický odpad pri výrobe plastov, ktoré v podstate pretrváva aj v súčasnosti. K tejto výrobe pribudla tento rok aj jednoduchá montáž plastových komponentov do automobilového priemyslu v kooperácii so spoločnosťou VURAL. Situácia sa v spoločnosti Krasplast vyvinula tak, že dnes sa zameriava už len na obchodnú činnosť v predaji kaučukových rohoží a prevádzku chránenej dielne, kde zamestnávame 10 zdravotne postihnutých zamestnancov, z

KRASPLAST spol. s r.o. – chránená dielňa
Ing. Mgr. Ivan Višňovský – majiteľ firmy

toho troch zamestnancov s mierou poklesu schopnosti zárobkovej činnosti viac ako 70 %. Musím zdôrazniť, že udržať spoločnosť v dobrej ekonomickej kondícii v tejto konštelácii zamestnancov je veľmi zložitá.

Aký je Váš pohľad podpory zo strany štátu pri zamestnávaní zdravotne postihnutých občanov?

Činnosť vlády Slovenskej republiky sa pri zavádzaní prostriedkov podpory zamestnávania zdravotne postihnutých odvíja hlavne od európskej legislatívy. Zá-

kladné princípy sú definované už v zakladajúcej Zmluve o Európskej únii, ďalej sú to smernice prijaté Európskou Radou ako napríklad Smernica Rady 2000/78 ES z 27.11. 2000, ktorou sa ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani, problematike sa pomerne široko venuje aj Európska (revidovaná) sociálna charta. Na celosvetovej úrovni sa najvýznamnejším dokumentom v tejto oblasti sa javí Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Vláda Slovenskej republiky sa snaží na tento dokument nadviazať tzv. Národným programom rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020, ktorého cieľom je zabezpečiť dosahovanie pokroku v oblasti ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím. Z môjho pohľadu napĺňanie cieľov z tohto programu napreduje pomaly a pri jeho realizácii sa všetci kompetentní zameriavajú na realizáciu jeho obsahovej (papierovej) časti, ako hľadaniu možností preniesenia konkrétnych práv ustanovených v Dohovore do aplikačnej praxe. Teda existuje množstvo európskych a medzinárodných dokumentov, ktoré však vláda implementuje do našej legislatívy opatrne a ustanovenia ktoré sa príjmu ako dôsledok implementácie sa často nezhodujú s obsahom medzinárodných dokumentov, ktoré tvoria ich právny základ.

Je to typické pre Slovensko, produkuje množstvo dokumentov a národných programov, aby sme vytvárali dojem, že niečo robíme, ale výsledok našej práce je pre aplikačnú prax nulový.

Čo by sa malo zmeniť v rámci legislatívy, aby bolo atraktívne a aj ekonomicky rentabilné zamestnávať ľudí so zdravotným postihnutím?

Legislatívna činnosť vlády pri úprave zákonov súvisiacich so zamestnávaním zdravotne postihnutých by sa mala jednoznačne zamerať na postavenie zamestnávateľa, lebo zamestnávateľ je ten, ktorý znáša všetky plusy a mínusy zamestnávania zdravotne postihnutých osôb. Všeobecne treba vychádzať zo skutočnosti, že zdravotne postihnutý zamestnanec je chránený celým rámcom medzinárodných a vnútroštátnych ustanovení, ktoré ob-

medzujú zamestnávateľa v možnostiach zaobchádzania ako so zdravým zamestnancom. Je veľmi zložitá nachádzať pre zdravotne postihnutého zamestnanca prácu, ktorá prináša aj zamestnávateľovi ekonomicky efekt, aj keď je pravdou, že táto skutočnosť závisí od miery zdravotného postihnutia. V súčasnosti je na Slovensku taká situácia, že zamestnávateľia si vyberajú radšej možnosť povinného odvodu za neplnenie povinnosti zamestnávať občana so zdravotným postihnutím, ako by si zdravotne postihnutého občana vzali do pracovného pomeru. Zaujímavosťou je že takto konajú hlavne nadnárodné a veľké spoločnosti. Štatistiky ukazujú, že najviac zdravotne postihnutých občanov zamestnávajú práve menšie spoločnosti a to hlavne vytváraním chránených dielní. Faktom však ostáva, že pokiaľ existuje chránená dielňa ako jediná z možnosti podnikania, dokáže si len výnimočne zarobiť na náklady súvisiace s podnikaním. Príspevok na kompenzáciu prevádzkových nákladov a dopravu zamestnancov podľa Zákona o službách zamestnanosti, ktorý poskytuje štát, nepostačuje ani zďaleka na pozdvihnutie ekonomiky chránenej dielne. Svoje návrhy ako legislatívne zatriktívniť zamestnávanie zdravotne postihnutých občanov by som zhrnul nasledovne:

a) Zamestnávateľ, ktorý zamestnáva občanov so zdravotným postihnutím, ktorých miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je viac ako 70 % by nemal platiť žiadne zamestnávateľské odvody povinného dôchodkového a nemocenského poistenia a ani odvody verejného zdravotného poistenia. Pri občanoch s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť viac ako 40% a menej ako 70 % by mali byť zamestnávateľské odvody v polovičnej výške (tak ako to je v súčasnosti pri verejnom zdravotnom poistení).

b) Pri obsadzovaní pracovných miest

v štátnych úradoch a inštitúciách by mali mať prednosť občania so zdravotným postihnutím, v praxi by to vyzeralo tak, že pri obsadzovaní pracovného miesta v štátnej správe, by musela štátna organizácia zo zákona najskôr osloviť (zavolať na pohovor) uchádzača o zamestnanie, ktorý je zdravotne postihnutý a evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny.

c) Zamestnávateľ, ktorý zamestnáva zdravotne postihnutých občanov, by nemal týmto zamestnancom preplácať nemocenské dávky prvých 10 dní pracovnej neschopnosti tohto zamestnanca v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Počas celej doby pracovnej neschopnosti zamestnanca so zdravotným postihnutím by mala nemocenskú dávku vyplácať Sociálna poisťovňa.

d) Príspevok na kompenzáciu prevádzkových nákladov chránenej dielne by sa v oblasti mzdových nákladov nemal odvíjať od výšky priemernej hrubej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, ale od konkrétnej hrubej mzdy konkrétneho zamestnanca ktorú dosiahol v predchádzajúcom štvrťroku, čo by sa vyjadrovalo v %, napr. 80 % vyplatenej hrubej mzdy zdravotne postihnutému zamestnancovi (ak by zamestnanec zarobil 1000 eur príspevok by bol 800 eur). Súčasný právny stav stanovenej pevnej sumy príspevku nie je pre zamestnávateľa motivujúci s ohľadom na zvyšovanie miezd zdravotne postihnutých občanov.

e) V neposlednom rade je nutné odbúrať papierovú byrokráciu pri žiadostiach o príspevky, kde sa množstvo dokumentov zdvojuje na ten istý účel preukazovania (napr. potvrdenia z inšpektorátu práce a úplne absurdné mi pripadajú čestné vyhlásenia).

Otázky vypracoval Ján Miho

Predseda a štatutár: Boris Klohna

ZOM Prešov

občianske združenie ľudí
so zdravotným postihnutím

Takzvanému „vážnemu“ a v tejto oblasti vlastne aj vrcholovému paralympijskému športu sme sa začali venovať relatívne nedávno. V septembri 2013 sme zaregistrovali náš klub na Slovenskom zväze telesne postihnutých športovcov, a stali sme sa tak súčasťou paralympijskeho hnutia. Dovedy sme sa športovaniu venovali len rekreačne. Vedeli sme, že ak sa do tohto pustíme seriózne, čaká nás veľa práce. Museli sme naštudovať pravidlá, klasifikovať hráčov, zabezpečiť účasť na celoslovenských turnajoch, a aj sami takéto podujatia organizovať. Vyžaduje si to aj primerané tréningové nasadenie. Bolo potrebné nájsť a vhodne, bezbariérovu upraviť priestory, zabezpečiť športové náradie, trénerský a asistenčný personál a vytvoriť si vlastnú rozhodcovskú, dobrovoľnícku a hráčsku základňu.

Popri tom však naďalej organizujeme naše tradičné podujatia, plesy, športové hry, rekondície, výstavy a vernisáže. Každá takáto aktivita, okrem samotnej realizácie, si vyžaduje tvorbu vlastného projektu, zabezpečenie finančného krytia, propagáciu, vyhodnotenie a vyúčtovanie. Na tom všetkom sa podieľajú moji kolegovia, zamestnaní na chránených pracovných miestach v našom združení.

ŠK Boccia ZOM Prešov pochváľ sa, aké ste dosiahli úspechy?

Náš klub vstúpil do slovenskej boccie dosť razantne, a hneď v prvej sezóne sa nám podarilo získať dva tituly majstrov Slovenska v jednotlivcoch i pároch v kategórii BC3. V tejto kategórii pôsobím, zhodou okolností, ja spolu s mojim športovým kolegom a spoluhráčom Mariánom Košťálom.

V našej kategórii hrajú hráči s tým najťažším zdravotným postihnutím a pri hre používajú rampu na spúšťanie loptičiek, ako aj rôzne iné pomôcky, ako tykadlo, čelenka, prilba a pod. V neposlednom rade je súčasťou hry aj pomoc spolaľhivého asistenta, bez ktorého by to naozaj nešlo. V poslednej dobe sa nám celkom darí aj v kategórii BC2, kde náš hráč Rastislav Kurilák získal v tejto sezóne už dve pódiové umiestnenia a začína dýchať našej silnej reprezentácii na krk. Aj v kategórii BC4 máme v rámci Slovenska silné zastúpenie v osobách Mariána Klimča, Anny Mihovej, Ireny Mihovej a Miroslava Prášila. V kategórii BCI zatiaľ klasifikovaného hráča nemáme, ale intenzívne na tom pracujeme.

V krátkej histórii klubu sme sa mali

Opýtali sme sa za Vás...

Boris, poznáme sa z Košíc, kde sme navštevovali základnú školu na Opátskom. Prešov sa stál akýmsi centrom aktivít ľudí so zdravotným postihnutím pre celé východné Slovensko. Odkedy začali tieto aktivity?

Už od roku 1990, sme sa, ako partia mladých ľudí, začali angažovať v štruktúrach, vtedy vzniknutého Slovenského zväzu telesne postihnutých v rámci tzv. Základnej organizácie mládeže SZTP v Prešove (z toho nakoniec pochádza aj skratka a náš terajší názov ZOM Prešov). Bola to vtedy doba plná rôznych transformácií, zmien a nových príležitostí. Zorganizovali sme prvé celoslovenské plesy, športové hry, rekondičné pobyty a podieľali sme sa aj na vzniku a etablovaní Abilympiády - súťažnej prehliadky pracovných schopností ľudí so zdravotným postihnutím na Slovensku. Postupom času sa naša činnosť profesionalizovala, v roku 2000 sme sa zaregistrovali ako samostatné občianske združenie ZOM Prešov, prenajali sme si priestory, zriadili prvé chránené pracoviská a začali sme poskytovať registrované sociálne služby, ako prepravnú službu, špecializované sociálne poradenstvo, agentúra osobnej asistencie a pod.

ZOM Prešov má široké spektrum aktivít, spomeniem len ŠK Boccia ZOM Prešov, celoslovenský ples telesne postihnutých mládeže, abilympiáda... Sám som sa niektorých podujatí zúčastnil. Ako sa ti darí zabezpečiť tieto podujatia?

možnosť zúčastniť aj turnajov v zahraničí, konkrétne v Čechách a Poľsku, odkiaľ sme tiež neodišli bez medaily. Sami sme vytvorili a zorganizovali vlastný, značkový, medzinárodný turnaj a v roku 2015 sa v Liptovskom Jáne kona prvý ročník Boccia Tatra Cup-u, za účasti hráčov z Čiech, Maďarska, Poľska, Anglicka, Slovinska a Slovenska. V súčasnosti pripravujeme druhý ročník, ktorý bude 25.-27.6.2016 za ešte širšej zahraničnej účasti.

Nezabúdame ani na mládež a naši hráči a tréneri sa pravidelne, jedenkrát týždenne, venujú deťom a žiakom ZŠ na Prostejovskej v Prešove, kde sa už teraz snažíme odovzdať skúsenosti a vychovávať si nástupcov.

Slovenská boccia je aj na medzinárodnom poli veľmi úspešná a akceptovaná. Naši hráči si držia vysoké postavenie vo svetovom rebríčku. Pravidelne dovážajú medaily z významných európskych a svetových turnajov. Slovensko získalo tituly majstrov Európy a víťazov svetových pohárov. Kvalifikovali sa na aj na najbližšiu paralympiádu do Ria, takže na budúci rok v septembri budeme mať komu, pri televíznych obrazovkách, držať prsty. Z pozície športového klubu ZOM Prešov nám boccia dáva príležitosť aj k medzinárodnej spolupráci, získavaniu nových významných kontaktov a propagácii problematiky, ktorej sa všeobecne venujeme.

Pripravuje sa nový stavebný zákon, myslíš si, že terajšia legislatíva umožňuje dostatočne riešiť bezbariérovosť?

Bariéry sú obrovským problémom a ich odstránenie je základným predpokladom

pre plnohodnotné zaradenie sa človeka s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti a jeho samostatný nezávislý život. Za chybu nepovažujem to, že máme zlý stavebný zákon, ale že sa už pri projektovaní stavieb na tieto veci nemyslí a neuplatňuje sa tzv. univerzálny dizajn. V rukách to majú architekti. Podstata vznikajúcich problémov je podľa mňa v hlavách väčšinovej spoločnosti, vo výchove k úcte a slušnosti a v necitlivosti voči potrebám druhých. Keď nebude „nútení“ byť ohľaduplní, ale bude to vyplývať z nášho podvedomia a podstaty, nebudú ani žiadne bariéry.

Nedávno bol novelizovaný zákon 5/2004 o službách zamestnanosti. Aký je Tvoj pohľad na zamestnávanie zdravotne postihnutých občanov?

Zákon o službách zamestnanosti je našim denným chlebom. Prešli sme si všetkými jeho verziami už od roku 2000. Novely niekedy situáciu, na poli zamestnávania občanov zo zmenenou pracovnou schopnosťou, zlepšili a inokedy zasa zhoršili. Tá posledná ju zhoršila. Našťastie, aj po našom pripomienkovaní, ktorého sa pri všetkých, nás týkajúcich sa zákonoch pravidelne zúčastňujeme, sa podarilo, tým najväčším škodám, čiastočne zabrániť. Nové chránené dielne však teraz vznikajú len veľmi málo, skôr vôbec, a tie existujúce sa držia len tak - tak. Veľkú moc má úradník, nominant a rôzne komisie. Legislatíva je komplikovaná a neprehľadná, existuje množstvo neverejných vykonávacích predpisov a administrácia je až príliš zaťažujúca. Prevádzka chránenej dielne spočíva z väčšej časti v papie-

rovačkách okolo prevádzky chránenej dielne. Na vykonávanie činnosti, ktorej sa má chránená dielňa venovať nezostáva potom ani čas, ani energia, ani chuť.

Slovenská republika prijala Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, naplňajú sa jednotlivé články z hľadiska legislatívy SR? Zhoduje sa realita s legislatívou?

Jednotlivé články dohovoru sa „darí“ naplňovať len veľmi ťažkopádne a často aj iba formálne. Obrovské problémy sú vo verejnej doprave, architektonických bariérach, nedostatočnom statuse opatrovateľov a osobných asistentov, aj v preferovaní tzv. totálnej starostlivosti v pobytových zariadeniach pred deinštitucionalizáciou a komunitným sociálnym servisom.

Aký je Tvoj nesplnený sen z hľadiska aktivít, ktoré rozvíjaš v Prešove?

Mojim snom je byť akceptovaný v okolí, teritóriu, v ktorom žijem a pôsobím. Akceptovaný ako člen komunity, ktorá má špecifické potreby, a z toho vyplývajúce oprávnené požiadavky. Aby, pri všetkých verejných rozhodnutiach, boli tieto požiadavky brané do úvahy a boli korektne odkomunikované. Je to otázka obojstrannej slušnosti. Zodpovednosť je na oboch stranách, len na to, aby sme my mohli prebrať svoj diel zodpovednosti vo svojom živote i v našich úlohách v rámci celej spoločnosti, potrebujeme dostať príležitosť. A rovnosť príležitostí u nás zatiaľ tiež ešte neplatí.

Vypracoval: Ján Miho

Leto 2015 u Štúrove

Štúrovo aj tento rok privítalo množstvo telesne postihnutých v zariadení SZTP - Relax. Každý rok je veľký záujem o týždenný resp. dvojtýždenný pobyt zo strany okresných organizácií. Toto zariadenie si obľúbili hlavne členovia špecifických organizácií okrem nás aj POLIO a SZSM. Každým rokom sem chodia postihnuté deti so svojimi rodičmi, ktoré si obľúbili „štúrovského mikuláša“ Postihnutí majú

u nás vytvorené podmienky, cítia sa neobmedzovaní v bezbarierových priestoroch kúpaliska Vadaš ako aj v celom meste vrátane stravovacích zariadení, obchodov, polikliniky, kina, múzea, kostola. Zamestnanci Relaxu sa starajú o ich pohodlie a vedúci skupiny o rozmanitý program. S obľubou navštevujú aj „staré kúpalisko“, kde je rodinná atmosféra. Plávanie v krytej plavárni alebo diskotéky si ná-

vštevníci užívajú vo večerných hodinách. Veľký úspech majú aj výlety do Maďarska, plavba po Dunaji a výlet vláčikom. Naši členovia sa zúčastnili pobytu v dňoch 24. – 31. Júla 2015. Hlavným programom bola účasť na Non stop 24 hod. plávania v rámci ktorého plávali účastníci pobytu aj s rodinnými príslušníkmi, ako aj priatelia-vozičkari zo Štúrova a okolia. Pre rybárov boli pripravené rybárske preteky na starom ramene Hrona. Zlatým klincom programu bola opekačka s rybáciami špecialitami. Relax je v prevádzke celý rok, môžete ho využívať aj na individuálne pobyty informácie získate na www.src-relax.sk. V Štúrove je bohatý kultúrny program na pešej zóne hlavne od mája do októbra. Na kúpalisku Vadaš, kde máme bezbarierový vstup do 3 bazénov - vrátane zdvíhaku, sa každý rok vylepšujú podmienky pre návštevníkov, máme nové atrakcie, čo si ocenia naši zdraví rodinní príslušníci. Informácie získate na www.vadas.sk.

Srdečne Vás pozývame do Štúrova

Kollárovci

THERMAL RESORT

Vadaš
ŠTÚROVO, SLOVAKIA

ŠPECIALIZOVANÉ SOCIÁLNE A SOCIÁLNE PORADENSTVO PRE OBČANOV S ŤAŽKÝM TELESNÝM POSTIHNUTÍM VYKONÁVAME V REPUBLIKOVEJ ŠPECIFICKEJ ORGANIZÁCIE SZTP

A.Hlinku 55, 949 01 NITRA

- PONDELOK AŽ PIATOK OD 9.00 DO 14.00 HOD.
- TELEFONICKY na čísle TEL/FAX 037/7335100
- PÍSMO
- OSOBNÉ PO VZÁJOMNEJ DOHODE
- Kontakt: 037 7335100, mobil: 0905 898943, 0905 988510, Email: franko.viliam@gmail.com, annahomolova@azet.sk

Chcem sa s Vami podeliť o náš obľúbený nepečený koláčik, naozaj patrí medzi Top nepečené koláčiky:-) určite vyskúšajte...

SUROVINY:

- 432 g BeBe keksy
- 1000 ml mlieko

NEPEČENÉ PUDINGOVÉ KOCKY

- 3 ks vanilkový puding v prášku
- 4 PL cukor
- 200 g maslo
- 2 ks smotana na šľahanie
- 2 ks stužovač šľahačky
- 2 ks vanilkový cukor
- 1 ks čokoládová poleva
- trochu na ozdobu mandľové lupienky, alebo lentilky, alebo strúhaný kokos

+ vytvoriť nákupný zoznam. Čas prípravy: 35 min.

Postup receptu:

Na plech, alebo na dosku si pokladáme bebe keksy (prípadne iné maslové suši-

enky) - podľa toho koľko chceme koláčikov (ja som pripravila 18 ks).2.

Plnka 1:

Podľa návodu uvaríme hustý puding z jedného litra mlieka, 3 pudingových práškov a 4 PL cukru. Necháme vychladnúť (navrch uvareného pudingu dáme kúsok potravinárskej fólie, aby sa nám nevytvorila šupka). V miske mixérom rozmiešame maslo, alebo heru a po častiach vmiešame vychladnutý puding (plnku môžete vylepšiť pridaním trošky rumu). Natrieme polovicou pudingovej plnky, opäť poukladáme keksy, rozotrieme druhú polovicu

ku pudingovej plnky a opäť navrstvíme kekсы 3.

Plnka 2 : Vyšľaháme šľahačku spolu so stužovačmi a vanilkovým cukrom a rozotrieme na kekсы. Na vrch poukladáme poslednú vrstvu keksov a polejeme

čokoládovou polevou. Ozdobíme podľa vlastnej fantázie :-). Takto nám vzniknú štyri vrstvy keksov, kľudne môžete ubrať a urobiť menej vrstiev. Koláčik necháme vychladiť minimálne na 4 hodiny, aby kekсы zmäkli.4.

Tip : Na 18 kúskov tohto koláčika som

použila 3 a 1/2 balíka bebe keksov, ale nahradiť ich môžete aj inými maslovými sušienkami, preto v rozpise uvádzam množstvo v gramoch. Podobne aj puding, ak máte radi čokoládový, jahodový, banánový, kľudne ho zameňte:-)

XVII. ročník turnaja „O pohár predsedu RŠO SZTP Nitra“ Nitra 21.10.2015

Dňa 21.10.2015 sa už tradične v Nitre uskutočnil XVII. ročník šachového turnaja Rapid, ktorý sa konal vo veľmi peknom viacúčelovom zariadení mesta Nitra v Senior centre, kde 15 hráčov z celého Slovenska privítal riaditeľ turnaja Viliam Franko. Hru v šachu môžu hrať aj tí najťažšie telesne handicapovaní športovci. Hra im dáva možnosť vnímať schopnosti tých, ktorí to v živote nemajú ľahké.

V. Franko riaditeľ, vo svojom príhovore zhodnotil šachovú sezónu TPav šachistov, vyzdvihol Medzinárodnú trnavskú paralympiádu, kde sa šachového zápolenia zúčastnilo 16 kvalitných hráčov z celého Slovenska. Na čierno-bielych políčkach šachovnic o pohár predsedu RŠO SZTP Nitra hralo v troch skupinách pätnásť šachistov s tempom hry 30 minút na hráča. Hráči boli rozdelení podľa výkonnosti.

Opäť sa hralo podľa pravidiel FIDE,

každý s každým. Riaditeľ na vyhodnotení konštatoval, že kvalita hry z roka na rok rastie. Turnaj bol veľmi bojovný, keď iba zopár partii skončili remízou.

Garantom turnaja bolo mesto Nitra a organizátorom Republiková špecifická organizácia vozičkárov a ŠK TP a vozičkárov Nitra.

Musí sa oceniť pohostinnosť organizácie. Na záver bol podaný povestný vynikajúci srnčí guláš z kuchyne manželov Šurinovcov. Veľké poďakovanie za ústretovosť patrí mestu Nitra.

Rozhodca Stano Kuchyňa dohliadal na celý priebeh tohto zápolenia a na konci turnaja boli víťazom odovzdané poháre, medaile a hodnotné ceny.

V najsilnejšej skupine A zvíťazil Juraj Zavarský z Martina pred Stanom Kuchyňom z Trnávky a Martinom Mikulcom z Banskej Bystrice

Skupinu B vyhral Marek Petko z Trnavy a **C skupinu** vyhrala Emília Franková. (mo)

Víťaz šachového turnaja Juraj Zavarský z Martina

Skupina A

Por.	Meno	Rtg	1	2	3	4	5	Body	S-B
1	ZAVARSKÝ J.	2040	*	½	1	1	1	3,5	
2	KUCHYŇA S.	1868	½	*	1	½	0	2,0	4,00
3	MIKULEC M.	1844	0	0	*	1	1	2,0	2,50
4	ZICHO Anton	1644	0	½	0	*	1	1,5	
5	TUPÝ Bystrík	1767	0	1	0	0	*	1,00	

Skupina B

Por.	Meno	Rtg	1	2	3	4	5	Body
1	PETKO Marek	1397	*	1	½	1	1	3,5
2	CHMELO Dominik	1415	0	*	1	1	1	3,0
3	WOLLNER Bohuš	1000	½	0	*	1	1	2,5
4	NITRAY Peter		0	0	0	*	1	1,0
5	OPÁLKOVÁ Zuzana		0	0	0	0	*	0,0

Skupina C

Por.	Meno	1	2	3	4	5	Body
1	FRANKOVÁ Emília	*	1	1	1	1	4,0
2	FRANKO Viliam	0	*	1	1	1	3,0
3	ŠURINA Ľudovít	0	0	*	1	1	2,0
4	VELČIC František	0	0	0	*	1	1,0
5	ŠTEFKA Ivan	0	0	0	0	*	0,0

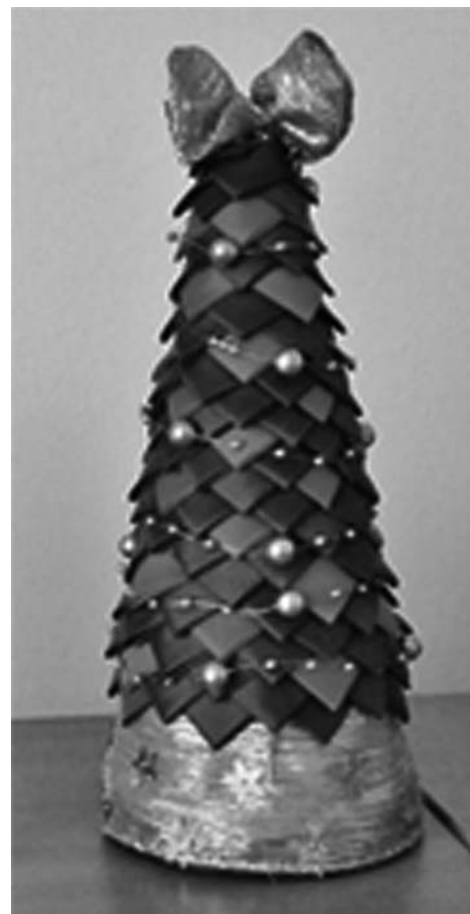
Moji milí, známi i neznámi čitatelia

Pohľad do kalendára nám neklamne oznamuje, že sa blížia najkrajšie sviatky roka a o pár dní po nich budeme zas o rok starší. Už sa vám na tomto mieste prihováram zo pár rokov a premýšľal som, o čom by to malo byť dnes. Vždy som nám všetkým želal pokoj a mier, radosť a šťastie.

Ale všetko môže byť nakoniec inak, ako si človek predstavuje. Zamýšľal som sa a zrazu som z rozhlasu začul zvonenie zvonov oznamujúcich poludnie. Zvony. Hovorí sa, že majú dušu, možno je to tak, každopádne sa im ale nedá uprieť, že majú srdce. Za starých čias nebývali na dedinách zvonice. Až cisár Jozef II. nariadil, aby v každej obci bola zvonica, zvony mali upozorňovať na nebezpečenstvá, na požiare a podobne, aby sa mohlo zvoniť na poplach. Zvony a vojny - úzko súviseli už od stredoveku. Zvony a kanóny boli odlievané z rovnakého materiálu. Zvonovina je veľmi tvrdý bronz a tak boli zvony zhadzované zo zvoníc a pretavené na kanóny. Ľudová múdrosť dokonca hovorila, že kto prvý vztiahne ruku na zvony, ten prehrá voj-

nu. Dnes sa už netavia zvony, dnes sa už vojny vedú celkom inak, všetko je oveľa sofistikovanejšie. Napríklad sa povyváža „demokracia“ do krajín obklopujúcich Európu. Zaseje sa vietor a iní majú zožať búrku. Búrku, nie burku. Ale aj k tej sa dopracujeme. Export „demokracie“ spôsobuje import imigrantov. Asi kvôli zachovaniu rovnováhy, niečo za niečo. Teraz to ale vyzerá tak, že by sme mohli dostať niečo, na čom nemáme „zásluhu“ a po čom ani netúžime. Som človek znášavivý, keď je treba aj ľútostivý, aj premýšľajúci do dôsledkov, na rozdiel od niektorých politikov (však „mama“ Merkel). Viem, že nie všetci, ktorí sa sem ako nevysychajúca riava hrnú zo vzdialených krajín sú teroristi. Ale myslím si aj to, že tí najbiednejší, ktorí by pomoc tak veľmi potrebovali, zostali vo svojich zničených krajinách alebo v táboroch okolo nich, pretože si takýto výjazd do Európy jednoducho nemohli dovoliť, leďva prežívajú. Nevie, ako bude náš svetadiel vyzerat' o pár rokov. Viem len, že to, o čom sme si mysleli, že je samozrejmé, až také samozrejmé nie je. A asi nebude

stačiť povedať – dedičstvo otcov zachovaj nám Pane. Je už jasné, že pre to budeme musieť aj niečo urobiť. Aby tu deti mohli vyrastať v bezpečí, aby ženy nemuseli chodiť od hlavy po päty zahalené, pretože nieko-

ho by pri pohľade na ne mohli prepadnúť chuťky, aby sa človek nemusel báť vystrčiť nos z domu. Aby nás ráno nebudil hlas muezína, ale hlahol našich zvonov. Aby sme si uvedomili, akú toto všetko čo máme, má hodnotu. Aby nás ešte dlhé a dlhé roky zvony sprevádzali cestou, keď sa budeme schádzať na Vianoce na polnočnú omšu.

Želám vám všetkým zdravie, šťastie, lásku i nádej a čarokrásne Via-

noce plné splnených želaní a do nového roka len to najlepšie.

*Nech láska Vianoc hreje
a vleje do nás nádeje.
Na Vianoce, keď svet stíchne,
nech Vám Božie dieťa vdýchne
Pokoj, radosť, dobrú vôľu
a nielen v túto svätú chvíľu,
ale každú deň v roku,
nech Vám stojí popri boku.*

Richard Gregor

VENUJTE PRE REPUBLIKOVÚ ŠPECIFICKÚ ORGANIZÁCIU SZTP 1 % Z VAŠEJ DANE

Vážení daňovníci - právnické osoby, fyzické osoby, aj osobní asistenti, za rok 2015 môžete opäť venovať 1 % zo svojej dane Republikovej špecifickej organizácii SZTP ťažko telesne postihnutých a vozičkárov so sídlom v Nitre. Venovanie časti dane neznamená jej zvýšenie, pretože sa odráta už zo zaplatenej dane.

Organizácia má poslanie - pomáhať ťažko telesne postihnutým ľuďom odkázaným na vozíček. Ubezpečujeme Vás, že financie budú použité na zlepšenie životných podmienok ľudí s ťažkým telesným postihnutím. Ako budú Vaše financie použité, o tom si od organizácie môžete vyžiadať správu.

Pod'akovanie

Za rok 2014 bolo z dane daňovníkov poukázané na účet nášho občianskeho združenia 5 379,- Eur Všetkým, daňovníkom, mestu, sponzorom i členom našej organizácie za ich ušľachtilosť srdečne ďakujeme!

O nás na webe: www.vozickari.com

Občianske združenie: Republiková špecifická organizácia SZŠTP ťažko telesne postihnutých a vozičkárov, so sídlom v Nitre

Číslo účtu: SŠS Nitra 0031245852/0900 IČO: 35606487
S úctou !

Viliam Franko, predseda

**Na sklonku roka 2015 Vám za Radu organizácie
chcem pod'akovať
za prejavenú dôveru, spoluprácu a pomoc.
Zároveň Vám prajem krásne Vianoce
a šťastný Nový rok 2016**

Viliam Franko
predseda Republikovej špecifickej organizácie SZTP
ťažko telesne postihnutých a vozičkárov

BEZ BARIÉR

Olga Vargová,

Pánské káderníctvo

Tr. A.Hlinku 55, Nitra

Atletický štadión Stavbár

Mobil:0903206778